

Sklo jako reflexe vnějšího a vnitřního prostoru – vývoj a analýza současných tendencí sklářského umění

MgA. Miroslava Ptáčková, Ph.D.

Teze disertační práce

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Teze disertační práce

**Sklo jako reflexe vnějšího a vnitřního prostoru
– vývoj a analýza současných tendencí
sklářského umění**

**Glass as a Reflection of External and Internal space -
Development and Analysis of Contemporary Tendencies
in Glass Art**

Autor: **MgA. Miroslava Ptáčková, Ph.D.**

Studijní program: P8206 – Výtvarná umění

Studijní obor: 8206V102 – Multimédia a design

Školitel: prof. MgA. Petr Stanický, M.F.A.

Oponenti: prof. PhDr. Zdeno Kolesár, Ph.D.

Mgr. Milan Hlaveš, Ph.D.

Zlín, červen 2022

© Miroslava Ptáčková

Vydala **Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně** v edici **Doctoral Thesis Summary**.
Publikace byla vydána v roce 2022.

Klíčová slova: *Umělecké sklo; umělecké sklářství; české sklo; sklářští výtvarníci; skleněná plastika; monografie; rozhovory; moderní umění; 21. století*

Keywords: *Art glass; art glass manufacture; Czech glass; glass artists; glass sculpture; monographs; interviews; modern art; 21st century*

Plná verze disertační práce je dostupná v Knihovně UTB ve Zlíně.

ISBN 978-80-7678-112-2

ABSTRAKT (RESUMÉ)

Disertační práce Sklo jako reflexe vnějšího a vnitřního prostoru – vývoj a analýza současných tendencí sklářského umění se zabývá subjektivním přístupem v autorské tvorbě deseti českých sklářských výtvarníků do 35 let. Práce zkoumá jejich výpovědi o přístupu, tvůrčí činnosti a aspektech, které ovlivňují tvorbu sklářských výtvarníků. Zároveň představuje i autentické názory sklářských výtvarníků na aktuální tendence v oblasti českého autorského skla. Součástí teoretické práce je i analýza, která vychází z praktické části disertační práce – publikace *Sklo v hlavní roli*. Kniha je souborem deseti rozhovorů s českými sklářskými výtvarníky, kteří působí v oblasti volné tvorby a nepřesáhli věk 35 let v době realizace rozhovorů – Dagmar Petrovická, Zdeňka Fusková, Tomáš Prokop, Adam Hejduk, Barbora Štefánková, Zuzana Kubelková, Vendulka Prchalová, Jakub Petr, Irena Czepcová a Tomáš Krejčí. Pro všechny do knihy zahrnuté sklářské výtvarníky je sklo primárním a hlavním výrazovým prostředkem. Realizované rozhovory slouží v odborné části práce jako primární zdroj informací.

ABSTRACT (SUMMARY)

The dissertation Glass as a Reflection of External and Internal space – Development and Analysis of Contemporary Tendencies in Glass Art deals with the subjective approach in the work of ten Czech glass artists under 35 years. The thesis examines statements about the approach, creative activities, and aspects influencing the work of glass artists. It also presents the authentic views of glass artists on the current trends in Czech glass art. The part of the theoretical work is also an analysis based on the practical part of the dissertation – the publication. The book *Glass in the Leading Role* is a collection of ten interviews with Czech glass artists up to the age of 35, who are active in the field of free creation.

Dagmar Petrovická (Sázava), Zdeňka Fusková (Hladké Životice), Tomáš Prokop (Brno), Adam Hejduk (Brno), Barbora Štefánková (Desná), Zuzana Kubelková (Smiradice), Vendulka Prchalová (Prague), Jakub Petr (Jesenný), Irena Czepcová (Počátky) and Tomáš Krejčí (Zlín). The material glass is the main means of expression for all selected artists. The interviews contained in the publication serve as the primary source of information.

OBSAH

1	CÍLE A METODIKA	8
1.1	HLAVNÍ CÍL	8
1.2	DÍLČÍ CÍLE	8
1.3	ZÁKLADNÍ VÝZKUMNÁ OTÁZKA	8
1.4	VÝZKUMNÉ METODY	8
2	TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE	11
2.1	SOUČASNÝ STAV POZNÁNÍ ZKOUMANÉ PROBLEMATIKY V TEORII	11
2.2	HLEDÁNÍ NOVÝCH MOŽNOSTÍ	15
2.3	AUTORSKÉ SKLO A SKLÁŘSKÝ VÝTVARNÍK	18
2.4	STANISLAV LIBENSKÝ AWARD 2009-2019	20
2.5	ANALÝZA STANISLAV LIBENSKÝ AWARD MEZI LETY 2009-2019	21
3	PRŮBĚH VLASTNÍHO VÝZKUMU	22
3.1	ZÁMĚRNÝ ÚČELOVÝ VÝBĚR RESPONDENTŮ	22
3.2	RESPONDENTI	23
3.3	TEMATICKÉ ZAMĚŘENÍ ROZHOVORU	24
3.4	MATRICE OTÁZEK	25
3.5	ČAS A MÍSTO ROZHOVORŮ	25
3.6	ZPŮSOB ZPRACOVÁNÍ ROZHOVORŮ	26
4	ANALÝZA VLASTNÍHO VÝZKUMU	28
5	PRAKTICKÉ VÝSTUPY VLASTNÍHO VÝZKUMU	30
5.1	IGA/FMK/2019/007	30
5.2	PUBLIKACE – SKLO V HLAVNÍ ROLI	30
5.2.1	Recenzní posudky	30
5.2.2	Obsah publikace	31
5.3	LIBRETO VÝSTAVY – SKLO V HLAVNÍ ROLI	31
5.3.1	Námět výstavy	31
5.3.2	Výstavní prostory	32
5.3.3	Výběr sklářských výtvarníků	32
5.3.4	Výběr děl a návrh rozmístění v prostoru	32
5.3.5	Popis realizované výstavy	33
5.3.6	Filmový záznam	38
5.4	KATALOG – SKLO V HLAVNÍ ROLI	38
5.4.1	Obsah katalogu	38
6	PŘÍNOS PRO VĚDU A PRAXI	39
7	ZÁVĚR	40

8	LITERATURA	43
8.1	ODBORNÁ LITERATURA	43
8.2	ONLINE ZDROJE	54
8.3	DOKUMENTÁRNÍ POŘADY	56
8.4	TELEVIZNÍ A ROZHLASOVÉ VYSÍLÁNÍ.....	57
9	PŘÍLOHY	58
9.1	ZÁKLADNÍ MATRICE OTÁZEK POLOSTRUKTUROVANÝCH ROZHovorŮ	58
10	ODBORNÝ ŽIVOTOPIS AUTORKY, UMĚLECKÁ A PUBLIKAČNÍ ČINNOST.....	61

ÚVOD

Motivací pro realizaci tohoto projektu bylo více, ráda bych ovšem uvedla tu hlavní. V uměleckém prostředí se pohybuji nejenom coby kurátorka, ale především jako sklářská výtvarnice. V praxi se tak prolínají oba pohledy, na jejichž základě se setkávám nejen s řadou otázek z kurátorské oblasti, ale především výzev vůči začínajícímu umělci. Věřím, že se při realizaci projektu setkám s vybranými osobnostmi na poli současné sklářské scény v oblasti volné tvorby, a získám tak nejen výpovědi o jejich přístupu a tvorbě, ale zachytím i autentické názory.

Hlavním cílem disertační práce je zaznamenat a analyzovat deset subjektivních přístupů v tvorbě českých sklářských výtvarníků do 35 let v autorské tvorbě. Konkrétní problematika je sledována u specifického výběru českých autorů, finalistů mezinárodní soutěžní výstavy skla Stanislav Libenský Award (SLA).

Disertační práce je strukturována do tří částí, které se skládají z části teoretické, výzkumné a projektové (tvůrčí). První část představuje teoretická východiska práce, přibližuje mezinárodní sklářskou výstavu Stanislav Libenský Award (SLA) a zabývá se analýzou SLA 2009-2019 u českého výběru finalistů. Na to navazuje druhá část vlastního výzkumu v podobě polostrukturovaných rozhovorů s deseti sklářskými výtvarníky – Irena Czepcová (*1986), Zdeňka Fusková (*1994), Adam Hejduk (*1992), Tomáš Krejčí (*1994), Zuzana Kubelková (*1987), Jakub Petr (*1987), Dagmar Petrovická (*1987), Vendulka Prchalová (*1989), Tomáš Prokop (*1992), Barbora Štefánková (*1991). Rozhovory slouží jako primární zdroj informací pro disertační práci. Další oddíl představuje analýzu rozhovorů. Praktickým výstupem vlastního výzkumu disertační práce je kniha s rozhovory s názvem Sklo v hlavní roli (Ptáčková 2020), na kterou navazuje stejnojmenná výstava realizovaná v Galerii Václava Chada (2021-2022). Poslední závěrečná část – tvůrčí představuje vlastní uměleckou činnost.

1 CÍLE A METODIKA

1.1 Hlavní cíl

Hlavním cílem disertační práce je zaznamenat a analyzovat deset subjektivních přístupů v tvorbě českých sklářských výtvarníků do 35 let v autorské tvorbě. Projekt by měl zároveň nastítnit možnosti a perspektivy dalšího směřování sklářské scény. Konkrétní problematika bude sledována u specifického výběru českých autorů, finalistů mezinárodní sklářské soutěžní výstavy Stanislav Libenský Award (SLA).

1.2 Dílčí cíle

Prvním dílčím cílem bude zmapovat teoretická východiska, které je nutné znát před zahájením praktického zkoumání dané problematiky. Po nabytí teoretického základu se stane dalším dílčím krokem formulace cílů, stanovení rámce, analýza zkoumané oblasti. Následně budou stanoveny kritéria pro zúžení zkoumaného vzorku, bude proveden vlastní výzkum, analýza a realizace praktické části disertační práce v podobě publikace s názvem Sklo v hlavní roli a stejnojmenné výstavy.

1.3 Základní výzkumná otázka

Pro disertační práci byla stanovena následující hlavní výzkumná otázka: Jakým způsobem se proměňuje tvorba českých sklářských výtvarníků do 35 let v autorské tvorbě?

Podotázka: Co ovlivňuje jejich tvorbu a přístup v autorském skle?

1.4 Výzkumné metody

Teoretická část disertační práce se bude opírat o získané poznatky prostřednictvím rešerše literatury, která umožní vhled do současného stavu řešené problematiky a poslouží jako výchozí podklad pro další vývoj disertační práce.

Výzkumná část bude založena na kombinaci kvantitativního i kvalitativního výzkumu. V rámci kvantitativního výzkumu bude provedena analýza mezinárodní sklářské soutěžní výstavy SLA zahrnující časové období 2009-2019. Získaná data budou vyhodnocena prostřednictvím MS-Excel software. Následně budou stanovena kritéria pro vymezení výzkumného vzorku.

Kvalitativní výzkum bude mít základ ve formě primárního šetření – sběru dat aplikováním polostrukturovaného typu rozhovoru. Rozhovory se řadí k pracným a nákladným technikám sběru dat, v mnoha ohledech i časově náročným. Technika sběru dat formou rozhovoru přináší jistotu, že dotazovaná osoba je ta, která byla vybrána do vzorku a zároveň při osobním kontaktu je pro dotazovou osobu obtížné vynechat některé otázky. Ve srovnání s formou sběru dat prostřednictvím dotazníků má rozhovor vyšší návratnost dokončených rozhovorů (Disman 2000, s. 140-147). Před samotným rozhovorem bude však nutné stanovit záměrný účelový výběr respondentů, tematické zaměření rozhovorů, matici otázek, čas a místo rozhovorů, způsob zpracování rozhovorů, metodu analýzy rozhovorů a způsob interpretace získaných dat (Hendl 2005).

Záměrný účelový výběr respondentů bude probíhat dle předem stanovených kritérií. Jednotlivá kritéria budou – vysokoškolské vzdělání, umístění mezi finalisty mezinárodní soutěžní výstavy skla SLA mezi lety 2009-2019, věkové omezení do 35 let v době realizace rozhovorů, od účasti na SLA aktivními v tvůrčí činnosti, tvořící s materiálem skla jako s hlavním výrazovým prostředkem, hledající nové cesty a způsoby vyjádření v oblasti individuálního uměleckého skla, experimentující, kombinující různé materiály nebo technologie. Nejužší výběr bude již subjektivní na základě získaných teoretických a praktických zkušeností v oboru. Vybraní čeští sklářští výtvarníci, dle mého subjektivního názoru, mají potenciál ovlivnit další směřování českého autorského skla.

Tematické zaměření rozhovorů bude směřovat do oblasti tvorby, tvůrčího přístupu a aspektů, které ovlivňují jejich tvorbu. Základní matrice otázek bude pro

respondenty stejná, aby bylo možné získané odpovědi analyzovat. Část otázek se bude soustředit na individuální rysy tvorby.

Rozhovory budou probíhat v první polovině roku 2020. Místo rozhovorů bude uzpůsobeno umělci, aby se jednalo o prostředí, ve kterém se cítí dobře (ateliér, pracovna, galerie apod.), a byla tím snížena pravděpodobnost negativního ovlivnění prostředím.

Rozhovory budou nahrávány na diktafon. Záznam rozhovorů bude převáděn do písemné formy podle vymezených pravidel. O nakládání se zvukovými nahrávkami bude sepsána s respondenty dohoda. Rozhovory budou mít takový rozsah a podobu, jakou jim dají finální autorizace provedené všemi respondenty.

Získané rozhovory budou analyzovány podle Strausse a Corbinové (1999) metodou zakotvené teorie s axiálním a selektivním kódováním. Představující proces kódování a poznámkování získaných dat. Pro organizaci poznatků a analýzu kvalitativních dat bude využit profesionální program MAXQDA.

Výstupem praktické části projektu bude kniha rozhovorů s názvem Sklo v hlavní roli, jejíž vydání je plánováno na závěr roku – prosinec 2020. Na odbornou monografii naváže výstava sklářských výtvarníků, která se uskuteční v Galerii Václava Chada ve Zlíně od 16. 12. 2021 do 11. 3. 2022.

2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE

2.1 Současný stav poznání zkoumané problematiky v teorii

S historií a vývojem sklářství na našem území od počátků se můžeme seznámit v různých odborných zdrojích. Byla také vydána celá řada odborných textů věnujících se současnému autorskému sklu, ať už v celém rozsahu publikací nebo kapitol specializovanou na určitou oblast. Navázat lze na teoretickou a publikační činnost u několika historiků a teoretiků,¹ zabývajících se právě specifickou oblastí českého autorského skla. Z řady publikací a dalších materiálů je čerpáno v disertační práci, není to však zdaleka finální výčet, který je k dispozici.

V rámci podpory kulturních a kreativních průmyslů vznikl v roce 2017 projekt s názvem *Czech Glass Competence*,² který je zaměřen přímo na podporu českého sklářství. Veřejně přístupná internetová databáze poskytuje informace o databance publikací o českém skle, expozicích a sbírkách zaměřených na sklářské umění a design, výstavách a akcích, školách³ a v neposlední řadě o výtvarnících a designérech a výrobě.

Z pravidelně vydávaných periodik na českém trhu vychází pro čtenáře odborný tištěný časopis pro průmysl a keramiku *Sklář a keramik*, který vychází již od roku 1950.⁴ Tento neimpaktovaný recenzovaný časopis zveřejňuje mimo jiné odborné studie, akce a informace o výstavách, trendech a aktualitách z oboru na domácí půdě i ze zahraničí. Vedle *Skláře a keramika* je možné využít jako zdroj informací

---

¹ Příkladem mohou být uvedeni – Mgr. Martin Sekera, Ph.D.; Langhamer Antonín, PhDr. Petr Nový, JUDr. Jiří Štancl, Mgr. Petra Ajšmanová, PhDr. Jitka Lněničková, Mgr. Oldřich Palata, Mgr. Milan Hlaveš, Ph.D., prof. PhDr. Sylva Petrová, Mgr. Křen Ivo, Mgr. Lenka Merglová Pánková, Pavla Rossini, Ph.D.

² Pilotní projekt Ministerstva kultury České republiky, připraven a realizován prostřednictvím Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou.

³ Přehled učilišť, středních škol, vyšších odborných škol a vysokých škol.

⁴ *Sklář a keramik* navazuje na odborný časopis *Sklářské rozhledy*, který byl vydáván již od roku 1924, vychází jako dvouměsíčník a je určený jak pro odborníky, sběratele, tak i laiky se zájmem o daný obor. Časopis je možné získat v rámci předplatného, běžně není dostupný na prodejních pultech.

ze světa architektury, výtvarného umění, designu, řemeslné výroby a nových materiálů a technologií magazín *Material Times*. V článcích a rozhovorech jsou představováni také etablovaní i začínající sklářští výtvarníci, jejich myšlenky i díla.⁵

Práce sklářských výtvarníků nejmladší generace umělců jsou představovány v ročenkách jednotlivých škol. Výběrový přehled tvorby diplomantů z ČR i ze zahraničí pracující se sklem jako hlavním výrazovým prostředkem ve své závěrečné práci vydává *Stanislav Libenský Award* od roku 2009, u příležitosti konání soutěže a s tím spojené stejnojmenné výstavy.⁶ Možností příležitostí pro prezentaci začínajících sklářských výtvarníků u nás i v zahraničí je velké množství⁷, zpravidla bývají k těmto výstavám, bienále apod. vydávány odborné texty a publikace, které jsou dalším zdrojem informací.

Z výběru zahraničních institucí,⁸ zabývajících se pravidelnou publikační činností v oblasti sklářského umění, může být uvedena např. *Corning Museum of Glass*, jež více než 40 let vydává a mezinárodně distribuuje sklářskou publikaci *New Glass Review*,⁹ která představuje mezinárodní průzkum skla v současném

---

⁵ Magazín je vydáván v online formě od roku 2013. V tištěné formě byl vydáván mezi lety 2016-2020, v roce 2021 bylo tištěné vydání pozastaveno.

⁶ Katalogy obsahují odborný úvod, reprodukce absolventských prací a autorské anotace.

⁷ O nejruznějších příležitostech pro sklářské výtvarníky informuje pravidelně např. Sklář a keramik i NEUES GLAS – NEW GLASS: art & architecture. Příkladem příležitostí ve formě open call mohou být uvedeny – British Glass Biennale (The Glasshouse), Coburg Prize for Contemporary Glass (European Museum of Modern Glass), Elizabeth R. Raphael Founder's Prize Award and Exhibition (Pittsburgh Center for Contemporary Craft), GLASS – Immenhauser Glaspreis (Glasmuseum Immenhausen), Glasplastik und Garten in Munster (Stadt Munster), International Biennale of Glass (National Gallery, Sofie), International Exhibition of Glass Kanazawa (Design Center Ishikawa), Jutta-Cuny-Franz Memorial Award (Kunstpalastr), Milano Vetro -35 (The Museums of the Sforza Castle of Milan), Řemeslo & umění ve skle Nový Bor (Sklářské muzeum Nový Bor), stipendijní programy pro kurzy v Bild-Werk Frauenau, Stanislav Libenský Award (Pražská galerie českého skla), Toyama International Glass Exhibition (Toyama Glass Art Museum), Venice Glass Week (Museo del Vetro), Young Glass (Glasmuseet Ebeltoft), Young&Loving (S12 Gallery).

⁸ viz Příloha – Výběr institucí zabývajících se sklářským uměním v zahraničí.

⁹ Publikace *New Glass Review* je vydávána ročně od roku 1979, prezentována jsou zde díla vzniklá v předchozím roce jak etablovanými umělci, tak studenty, kteří byli vybráni odbornou komisí. Vznik publikace byl inspirován dvěma významnými výstavami – *Glass 1959* and *New*

umění, architektuře, řemesle a designu. Každoročně jsou zde zastoupeni i sklářští umělci z ČR.¹⁰ Dalším zahraničním příkladem periodika, které nabízí celosvětové zprávy o výstavách, soutěžích, cenách, portrétech umělců (zahraničních i českých) a projektech v umění a architektuře prezentující umělecké využití skla, je *NEUES GLAS – NEW GLASS: art & architecture*.¹¹

Soudobé tendence českého ateliérového skla byly představeny nejen v Česku, ale i na řadě zahraničních výstav.¹² V České republice je řada institucí zabývajících se českým ateliérovým sklem, ať už v podobě stálých expozic¹³ nebo krátkodobých výstav. Při této příležitosti jsou vydávány odborné publikace a katalogy mapující sbírky, přehledy tvorby, techniky a tendence v daném časovém období nebo tvorbu jednotlivců. Prezenciaci výtvarníků současné sklářské autorské tvorby se věnuje např. od roku 2012 *Galerie Kuzebauch*, která ve svém výstavním programu představuje jak začínající, tak již etablované české

Glass: A Worldwide Survey (1979). Třetí průkopnická výstava probíhala v roce 2019 s názvem *New Glass Now*. Publikace vychází v angličtině.

¹⁰ S díly vytvořenými po roce 2010 zde byli zastoupeni: NGR32: Hlubuček Martin, Mareš Ivan, Průcha Ladislav, Vobořilová Barbora; NGR33: Čambalová Pavlína, Janecký Martin, Korbička Pavel; NGR34: Kačírková Pavla, Kynčlová Zuzana, Nováková Eva, Stanický Petr, Vlčková Eva; NGR35: Cigler Václav, Hora Petr, Motyčka Michal, Plesl Rony, Stanický Petr; NGR36: Czepcová Irena, Stanický Petr; NGR37: Cigler Václav, Hlubuček Martin, Kačírková Pavla, Motyčka Michal, Nováková Eva, Stanický Petr; NGR38: Cigler Václav, Hlubuček Martin, Houdek Filip, Houdek Lukáš, Motyčka Michal, Muller Stanislav; NGR39: Kačírková Pavla; NGR40: Kolbe-Růžičková Jitka, Motyčka Michal, Muller Stanislav, Mullerová Radka, Pala Štěpán, Prokop Tomáš.

¹¹ *NEUES GLAS – NEW GLASS: art & architecture* vychází v Německu čtyřikrát ročně, v jazykové mutaci německy/anglicky.

¹² Například – *Captured Light and Space – Czech Studio Glass* (2005 – EXPO 2005, Toyama), *Czech Glass 1945-1980: Design in an Age of Adversity* (2006 – Museum of Glass, International Center for Contemporary Art, Tacoma), *Czech Glass 1945-1980* (2006 – Museet pa Koldinghus, Kolding, Dánsko), *Contemporary Czech Glass Art- Berlin* (2007 – Glasgalerie Hittfeld, Berlin), *Fruits of Civilization* (2010 – EXPO 2010, Šanghaj), *Glass republic – Contemporary Czech Glass Art* (2014 - Messe Frankfurt, Frankfurt nad Mohanem), *EXPO 2015* (2015 – EXPO 2015, Milán), *No limits* (2016 – Národní galerie Sofie, MAVA Alcorcón, 2017 – La Real fábrica de Cristales, Schloss Sassanfahrt), *Cross the Line – Variability of the Czech and Slovak Contemporary Glass* (2019 – the Czech Center Tel Aviv, Jeruzalém), *Glass Rituals – Collect 19* (2019 – Saatchi Gallery London, London), *Save the Oceans* (2020 – EXPO 2020, Dubaj), *Metaphors of Nature – Collect 20* (2020 – Somerset House, Londýn), *Czech Glass. Quo vadis?!* (2021 – The Venice Glass Week, Benátky) aj.

¹³ viz Příloha – Výběr institucí s obsáhlými sbírkami skleněných předmětů v ČR.

sklářské umělce s rozličnými přístupy v autorské tvorbě.¹⁴ Taktéž se věnuje prezentaci českých sklářských výtvarníků v zahraničí.¹⁵ Díla mladých sklářských výtvarníků, vedle již známých, jsme mohli nalézt u krátkodobých výstav¹⁶ také v rámci výstavního programu *Portheimky – Museu skla*,¹⁷ která vydávala k výstavám katalogové listy. Publikační činnost především *Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou* nebo *Uměleckoprůmyslového musea* přináší cenný zdroj informací v daném oboru nejen pro odbornou veřejnost, ale i laické zájemce o danou problematiku. O díle a tvorbě sklářských výtvarníků se můžeme dočíst blíže i v publikacích a katalozích vydávaných galeriemi a muzei napříč republikou i v zahraničí, prezentující různé oblasti výtvarného umění, nejen sklářskou tvorbu. K vyhledání literatury lze také využít jednotlivé systémy českých a zahraničních knihoven nebo u nás centrum systému knihoven Národní knihovny – Souborný katalog ČR.

---

¹⁴ Vystavovali zde například – Zdeněk Lhotský (*1956), Jakub Berdych (*1971), Jakub Berdych, st. (*1953), Jan Kubíček (*1927), Martin Hlubuček (*1974), Jaroslav Bejvl, ml., (*1967), Maxim Velčovský (*1976), Klára Horáčková (*1980), Martin Janecký (*1980), Vladimír Kopecký (*1931), Dana Zámečnicková (*1945), Anna Polanská (*1973), Tadeáš Podracký (*1989), Josef Divín (*1982), Petr Stanický (*1975), Ondřej Strnadel (*1979), Jan Frydrych (*1953), Vladimíra Krumpár (*1954), Milan Krajíček (*1977), Vladimír Klein (*1950), Zuzana Kubelková (*1987), Lada Semecká (*1973), František Jungvirt (*1996), Jiří Pelcl (*1950), Alena Matějka (*1966) nebo Václav Řezáč (*1977), Michal Motyčka (*1974), Čestmír Suška (*1952), Martin Janecký (*1980).

¹⁵ Například výstavní projekty na londýnské přehlídce Collect, výstavní projekty prezentované na veletrhu umění a řemesel Révélations v Paříži, Ambiente ve Frankfurtu nad Mohanem nebo i na evropském veletrhu moderních uměleckých řemesel TRÉSOR Basel.

¹⁶ Z krátkodobých výstav například: Karen LaMonte: Oděná světlem; Caution: Contents Hot! Sklo v netradičních souvislostech – výstava děl Vendulky Prchalové (*1989) a Heleny Todd, Svěží barvy / Fresh Colours – skupinová výstava sklářských výtvarníků, vč. Ireny Czepcové (*1986); Tání hrany – výstava sklářských výtvarnic Elišky Rožátové (*1940), Dany Vachtové (*1937) a Jiriny Žertové (*1932); Lukáš Kalivoda a Kamil Nábělek: Matter of sensitivity; Alena Matějka: Omnia Mea; Pozdravy z Tojamy: 30 let českého skla v Japonsku; Hra. Hra? Hra! Luba Bakičová a Barbora Štefánková; Zasažení bouří a klidem: škola Vladimíra Kopeckého 1990-2008.

¹⁷ Portheimka – Museum skla bylo otevřeno v roce 2018 ve spolupráci Musea Kampa, Uměleckoprůmyslového musea a Městské části Prahy 5. Probíhají zde krátkodobé výstavy, doprovodné programy i stálá expozice. Původně mělo být v objektu Dienzenhoferova paláce Muzeum současného skla Ziba, ale projekt byl pozastaven v roce 2016. Portheimka ukončila svůj provoz 7. 3. 2022.

2.2 Hledání nových možností

Po dlouhá léta bylo Česko sklářskou velmocí, ne každý ovšem ví, že je zde řada sklářských umělců. Většina zná sklo spíše jako vývozní artikl ceněný více v zahraničí než na domácí půdě (Hlaveš 2017). Čeští sklářští výtvarníci mají ovšem za sebou nesčetné množství domácích i mezinárodních úspěchů ve sklářské ateliérové tvorbě. Na úspěšnosti českého autorského skla se podílí nejen kvalitní vzdělání, ale i přístup výtvarníků, postoj k tradicím, praktické zkušenosti, technické znalosti, spolupráce s dalšími odborníky (Langhamer 1999, s. 244-247). Přes náročnou tvůrčí cestu, jakou ateliérové sklo prošlo, je práce s médiem skla akceptována v rámci výtvarného sdělení (Rossini 2009). Podporou kreativních lidí začalo české sklářství postupně mířit novým směrem (Gajdušek 2017). Stále více se posouvá do oblasti volného umění (Gálová 2017, s. 9).

Hledání nových možností výrazu vedlo i k hledání a využívání nových i méně obvyklých materiálů. Mezi nimi ne nedůležité místo zaujímá sklo. Především svým užitím v jiné roli a jiným způsobem, než tomu bývalo dříve (Sekera 1998, s. 9). Sklo jako jediný materiál oslňuje vnitřním prostorem a odhmotněním oproti jiným materiálům (Gajdušek a Havlovicová 2019). Je materiálem vznešeným, který je ale schopný ukázat vše dobré i špatné (Brychtová 2010), stejně tak vyjádřit nejrůznější emoce (Hlaveš 2012). „Sklo je víc než prostředkem formálního vyjádření. Je to hmota žijící svým vlastním vnějším i vnitřním životem. Chová se jako organismus. Svět zprostředkuje, uchovává, zintenzivňuje, zpochybňuje... Je přístrojem, nástrojem, schránkou, předělem... Člověk si je vysnil a zhotovil. Stvořil však něco víc než materiál, který mu má sloužit. Stvořil si výzvu, podnět, měřítko. Protože je příliš krásné, je třeba s ním zacházet obezřetně“ (Václav Cigler 1987, s. 5). Má zcela unikátní vlastnosti, které nabízejí sklářským výtvarníkům a řemeslníkům neomezený prostor pro jejich intence, ale zároveň náročnost procesu zpracování tohoto materiálu vyžaduje zkušenosti (České umění skla 2016, s. 9). Techniky, které sklářští výtvarníci používají, jsou

často náročné a vyžadují zdoluhavý proces (Horáčková 2017, s. 53). Rozdíl mezi použitím skla a jiného materiálu plyne i ze způsobů zpracování. Kdykoliv může nastat moment, kdy oproti očekávaným výstupům dojde k destrukci díla. Schopnosti a koncentrace skláře jsou při tvorbě nezbytné (Strnadel 2017, s. 77). „Kdo chce milovat sklo, musí mu porozumět, poznat a chápat. A není porozumění bez znalosti sklářského umění“ (Drahoňovský 1936 cit. podle Medková, 1987, s. 5). Ve sklářském umění dochází většinou při realizaci díla ke spolupráci výtvarníka a řemeslníka, která je v mnoha případech nezbytná (Huptychová 2020, s. 19). Dodnes udivují tím, jak dokáží společně pracovat se sklem – jeho tvary, hmotou, barevností, precizním zpracováním, technologickým vývojem, uměleckým pojetím i originálním přístupem (Hlaveš 2011, s. 3). Čeští sklářští umělci ovlivnili podobu unikátního českého skla jak svou osobností, tak tvůrčím přístupem a řemeslným zpracováním (České umění skla 2016, s. 4-8). Skláři jsou především srdcaři, kteří jsou na svou práci právem pyšní a dokáží na ni soustředit veškerou svou pozornost (Hlaveš 2017). Řemeslo je i nadále pro mnohé současné umělce zásadní. „Ve spojení s jeho výrazovým uměleckým cítěním a smyslem pro realitu dnešního světa to může vyústit ve strhující vizuální zážitek“ (Stanický 2017, s. 110).

V poslední dekádě se proměňuje přístup samotných mladých českých sklářů. Ve své tvorbě používají nejen tradiční sklářské techniky, ale hlavně se snaží o hledání zcela individuálního přístupu, využití nových metod i forem vyjádření. Postupně začleňují do své tvorby nové technologie, které byly dosud používány spíše pro průmyslové postupy. I když někteří sklářští umělci považovali určité sklářské techniky a jejich možnosti již za vyčerpané, objevili se autoři, kteří svými neskromnými cíli, invencemi a soustavnou prací dokázali tyto techniky dále mistrovsky rozvíjet, přizpůsobit svým autorským záměrům a uspět i v mezinárodním měřítku. Nadále zůstává české sklo ceněno pro svou vysokou oborovou úroveň (Petrová, 2018, s. 291-305, 412-413). Když bychom hledali pojem, který může vyjadřovat společný rys mladé generace českých sklářů,

můžeme použít slovo odvaha. Staví na tom, co vytvořily generace před nimi, ale mají odvahu, která je žene posunout sklářské tradice dále. Ať už použitím nejnovějších materiálů, experimentováním v technologiích či komplexností myšlení, které je může dovést do dalších oblastí umění (Gajdušek 2017). V jejich jak poučném, tak experimentujícím přístupu můžeme nalézt respekt k materiálu, provokaci s fúzí materiálů netradičních (Koenigsmarková 2016, s. 10), ale i postoj neustále objevovat a pokořovat hranice možného (Tada 2016, s. 17). Experimentují s inovativními procesy, mnohdy vzešlymi z uměleckých výzkumů nebo materiálových studií (Heuer 2016, s. 12-15). I když se v procesech objevuje i náhoda, stále je umělec nedílnou součástí a faktorem, který určuje rozsah (Huptychová 2020, s. 19-20). Sklářští výtvarníci pracují s originálním pojetím, novými aktuálními tématy (Parriott 2016, s. 18), odhalují leckdy socio-kulturní postoje ke světu i intimní příběhy (Nový 2016, s. 20). I když se některé jejich soudobé úvahy časem mohou zdát vyčerpanými, i to je postupně formuje v originálním autorském výrazu (Křen 2015, s. 14). Současná sklářská scéna se tak stává z mnoha ohledů velmi rozmanitou a působivou (Tangen 2015, s. 10). „Tvorba nejmladších sklářských výtvarníků je velice výjimečná, velice osobitá, (...) přestože už mladí lidé nemají takové možnosti, jako měli jejich předchůdci“ (Hlaveš 2012). Setkáváme se i s tím, že absolventi sklářských škol postupně přecházejí do jiných oblastí umění. Náročnost zpracování skla, nákladnost i absence vlastního zázemí jim mnohdy znemožňuje v tvorbě pokračovat. Cílem je pomoci jim se vstupem do profesní oblasti, navázáním kontaktů, prezentací jejich tvorby v podobě soutěží, jako je i Stanislav Libenský Award (Veselý 2018). Přes všechna omezení je všudypřítomná snaha a radost z tvorby žene stále kupředu – objevovat nové možnosti. „Mladí umělci potvrzují, že budoucí možnosti skla jsou nekonečné“ (LaMonte 2017, s. 10). „Každý je jedinečný, nejde říct, kdo je úžasnější, kdo je lepší, kdo je zajímavější, každý do toho svého umění vkládá svoje emoce, svoje nápady, svůj talent“ (Hlaveš 2012).

2.3 Autorské sklo a sklářský výtvarník

„Umělecké dílo je rozhovor. Rodí se v dialogu vnímatele ve střetnutí fyzických rysů svého věcného nositele s tím, co přináší ten, kdo chce přijmout za své zkušenosti a citlivosti. Proměny smyslu uměleckého díla jako intencionálního aktu jsou zakódovány v proměnách vztahů jednotlivých složek zmíněného hmotného vehikula. Ne dost přesně zůstává často v této souvislosti polarita tvarového řádu – metricky nebo ikonicky postižitelného – a materiálu, v němž je ukotven“ (Sekera 1998, s. 9).

„Jaroslava Brychtová, Dale Chihuly a Stanislav Libenský jsou tři klíčoví tvůrci spjatí s tímž materiálem, z nichž ovšem každý využívá zásadně odlišné postupy. To, že se tyto osobnosti ze zcela odlišného prostředí a příslušníci odlišných generací, kteří ani nehovořili stejným jazykem, staly dobrými přáteli, je svým způsobem zázrak a dokládá to skutečnost, že umění dokáže prolamovat hranice a sjednocovat“ (Heller, Hellerová 2018). Chihuly (2018) popisuje tvorbu Stanislava Libenského a Jaroslavy Brychtové: „Tím, že se podělili o své dovednosti a znalosti s jinými sklářskými umělci z celého světa, pomohli vytvořit mezinárodní společenství sklářských umělců a stali se již ve své době legendou.“ K dalším autorům, kteří přispěli k proměně českého skla, byli například René Roubíček, Miloslav Klínger, Pavel Hlava, Václav Cigler, Vladimír Kopecký, Jiří Harcuba, František Tejml, Bohumil Eliáš (Langhamer 2011b). „Všichni našli ve sklářství své tvůrčí téma, každý z nich posunul hranice užitého sklářství do oblasti volného výtvarného projevu“ (Vlček 2007, s. 13). Sklo se stalo ideálním materiálem, „který světlo nejen odráží (...), ale i propouští a přijímá“ (Sekera 1998, s. 9). Originální tvorba umělců – tzv. ateliérová sklářská tvorba začala uplatňovat sklo jako vyjadřovací prostředek výtvarného umění (Křen 2016, s. 5).

Umělci získávali respekt a uznání v mezinárodních soutěžích i výstavách, nebáli se experimentovat a hledat do té doby nový potenciál v oblasti uměleckého skla (Langhamer 2011a, s. 6-7). I když se někteří sklářští výtvarníci nesměli

osobně účastnit výstav nebo nebyli v Česku prezentováni, bylo jim paradoxně nabídnuto veškeré zázemí skláren (Koenigsmarková 2007, s. 7). „Přesto se umělecké sklo po léta nacházelo v neustálém napětí mezi represí a oficiální podporou (Ricke 2007, s. 9). „Tvůrci se snažili represi buď vyhnout, nebo jí vzdorovat. Záměrně nebo bezděčně se jim dařilo obojí (...)“ (Vlček 2007, s. 12).

Druhá polovina 20. století bezesporu patří k jednomu z vrcholných období českého skla (Hlaveš 2009, s. 6). I když od padesátých let byli čeští sklářští výtvarníci vedoucími osobnostmi v celosvětovém sklářství, v Česku byl tento materiál považován více za dekorativní než za umělecký (Hlaveš 2017). To přispělo k určité svobodě uměleckého projevu i tendenci k abstraktnímu pojetí, oproti ostatním výtvarným projevům (Hlaveš 2009, s. 8). Právě u sklářských děl režim připouštěl řadu projevů, protože byla v určitých situacích prezentace ve světě podstatnější než ideologická propaganda na domácí scéně (Vlček 2007, s. 12). Po roce 1989 nastaly zásadní společenské i ekonomické změny. I když v českém sklářském umění byly využívány různé sklářské techniky, dominovala především tavená plastika díky jedinečným dílům Stanislava Libenského a Jaroslavy Brychtové. S rostoucím celosvětovým zájmem o umělecké sklo a nárůstem sklářských výtvarníků se začala pomalu vytrácet tvůrčí sklářská odvaha. Přelom nového tisíciletí s sebou přinesl směřování v touze po narušení hranic mezi volným a užitkovým uměním, hledání individualistického vyjádření a cestu experimentů jak po technologické stránce, tak v kombinaci s různými dalšími materiály a průmyslovými technologiemi (Nový 2021).

Sklo v každém z nás může vyjadřovat nejrůznější emoce (Hlaveš 2012). I přes náročnost zpracování můžeme slovy Jaroslavy Brychtové (2010) vyjádřit unikátnost skla: „Tam je všechno vidět. (...) Musí to být ohromně udělané, aby to působilo správně. (...) Musí být opravdové. (...) Pak se tam dají nacházet stále nové a nové věci. Jedním okem to nepostřehnete. A zase najdete něco jiného,

a zase něco jiného. (...) Sklo vidíte ze strany jinak, zezadu jinak. (...) Je to hra. (...) Sklo ukáže všechno špatné i všechno dobré. Je to materiál vznešený.“

2.4 Stanislav Libenský Award 2009-2019

SLA je jedna z nejdůležitějších platforem, s mezinárodním přesahem, která je pravidelně organizována Pražskou galerií českého skla, o.p.s. (Nový 2012, s. 204). Tato soutěž odkazuje na významného umělce a pedagoga, který je považován za jednoho z největších sklářských výtvarníků – Stanislava Libenského. Spolu s jeho manželkou Jaroslavou Brychtovou tvořili přes padesát let a dnes je zná celý odborný svět. Jedná se o prestižní celosvětovou přehlídku nastupující generace sklářů, která je určena čerstvým absolventům vysokých škol, kteří ve své práci použili sklo a libovolnou sklářskou techniku. (Pražská galerie českého skla 2012, s. 252) Jedním z hlavních cílů SLA je podpořit absolventy, budoucí sklářské výtvarníky v jejich začátcích. Vytvořit pro ně prostor, kde se mohou potkávat, diskutovat s ostatními skláři a prezentovat se (Veselý 2018).

Do soutěže se hlásí absolventi z celého světa. Pro účast v soutěži musí absolventi splnit dané propozice. Následně o vybraných dílech mladých sklářů rozhoduje mezinárodní odborná porota složená z teoretiků a umělců. Na soutěž navazuje i výstava, která je vždy organizována v reprezentativních prostorách kulturních institucí v Praze. V rámci výstavy je vydán i stejnojmenný katalog, který obsahuje texty teoretiků a prezentuje práce sklářských diplomantů v podobě jejich vlastní anotace k díle a kvalitní fotografie díla (Nový 2012, s. 204). V den vernisáže výstavy jsou vyhlášeni vítězové hlavních cen. Vítězi je každoročně nabídnut třítydenní pobyt ve sklářské škole Pilchuck Glass School v USA, která nabízí jedinečné možnosti se setkat se zahraničními umělci, získat zcela nové zkušenosti a tvořit v inspirativním prostředí s odborníky (Pražská galerie českého skla 2013, s. 242). Laická i odborná veřejnost může prostřednictvím výstavy vidět současné světové sklářské umění a pro mnohé finalisty to může být vyhlídka pro další uměleckou kariéru (Pražská galerie českého skla 2015, s. 229).

2.5 Analýza Stanislav Libenský Award mezi lety 2009-2019

V úvodu výzkumu byla provedena rešerše finalistů, kteří postoupili do SLA od roku 2009 až do roku 2019. Rešerše vycházely z publikací Stanislav Libenský Award (2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019) zohledňují vývoj českého uměleckého skla v poslední dekádě v tvorbě začínajících autorů. Ze zpracovaných materiálů vznikl Seznam českých finalistů SLA 2009-2019, kteří absolvovali studium v ČR. Následně proběhla analýza finalistů a jejich přihlášených absolventských prací do SLA, kde byly sledovány následující specifika: počet finalistů, pohlaví finalistů, kontinent původu finalistů, státní příslušnost finalistů, absolvovaná univerzita, ze které se finalisté hlásili, druh tvorby (design, autorské sklo), převládající sklářské techniky (horké techniky¹⁸, studené techniky¹⁹, tvarování skla ve formách²⁰), typ použitého materiálu (sklo, kombinace materiálů), použití jiných technologií.

Mezi lety 2009-2019 proběhlo 11 ročníků soutěže spojených s následnou výstavou finálových děl. Všech realizovaných ročníků SLA se účastnilo celkem 406 finalistů. Ve vymezeném časovém období postoupilo do finálního výběru SLA 95 českých autorů. Čeští finalisté se hlásili ze 7 českých vysokých škol v počtu 14 účastí z Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Ocenění čeští finalisté z Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně: 2013 – Veronika Reková (*1989, UTB, 3. místo za dílo Čistá krev); 2014 – Miroslava Kupčíková (*1990, nyní Ptáčková, UTB, zvláštní cena Plzeňský Prazdroj za Design aukční láhve Pilsner Urquell).

---

¹⁸ Horké techniky: foukání a hutní tvarování skla, odlévání a tvarování skla do forem – casting, tvarování skla plamenem na kahanu – burnwork, lampwork (Podzemná, 2012, s. 152)

¹⁹ Studené techniky: broušení skla, rytí skla, pískování skla, leptání skla, malování skla (Podzemná, 2012, s. 152).

²⁰ Tvarování skla přetavováním ve formách: ohýbání – bending, natahování – stretching, lehání – slumping, stavování skla – fusing, slinování – pâte de verre, tavená plastika – cold casting (Podzemná, 2012, s. 153).

3 PRŮBĚH VLASTNÍHO VÝZKUMU

3.1 Záměrný účelový výběr respondentů

Základní soubor zahrnuje finalisty mezinárodní soutěžní výstavy skla SLA od roku 2009 do roku 2019. V roce 2020 se tato mezinárodní soutěž neuskutečnila s ohledem na celosvětovou pandemii. Vzorek respondentů vychází z parametrů zadání. Reprezentativní výběr respondentů je omezen na české autory vstupující na současnou uměleckou scénu prostřednictvím SLA.

Ve zkoumané skupině jsou autoři splňující kritéria získaného vysokoškolského vzdělání v Česku, v jejichž práci respektují podstatu skla a zároveň pracují se sklem, jako hlavním výrazovým prostředkem. Vybraní respondenti do 35 let jsou od účasti na SLA stále aktivními tvůrci (účast na výstavách, soutěžích aj.). V jejich umělecké tvorbě hledají nové cesty a způsoby vyjádření v oblasti individuálního uměleckého skla, experimentují, kombinují různé materiály nebo technologie, hledají různé hranice materiálu a jeho vlastností.

Rešerší umělecké tvorby všech českých zúčastněných umělců v SLA splňující kritéria vymezení výzkumu, bylo v rámci mých dosavadních zkušeností a následně subjektivně vybráno deset umělců pro polostrukturovaný rozhovor.

Prostřednictvím rozhovorů jsou tak představeni umělci, kteří v sobě dle mého subjektivního názoru nesou potenciál svou tvorbou ovlivnit další směřování současného autorského skla v Česku. Jsou to Dagmar Petrovická, Zdeňka Fusková, Tomáš Prokop, Adam Hejduk, Barbora Štefánková, Zuzana Kubelková, Vendulka Prchalová, Jakub Petr, Irena Czepcová a Tomáš Krejčí. Samozřejmě by se dalo poukázat i na další výjimečné osobnosti, které tvoří současnou českou sklářskou scénu, ovšem plošné mapování je mimo možnosti této práce. Výběr umělců ovšem probíhal dle předem stanovených kritérií. Prvním bylo vymezení směru do oblasti volného umění, tzn. českého autorského skla. Tento poměrně široký rozsah byl dále zúžen na již selektivní vzorek autorů, kteří se účastnili

mezinárodní sklářské soutěže organizované v České republice – Stanislav Libenský Award.

Stanislav Libenský Award se stala prestižní celosvětovou přehlídkou nastupující generace sklářů, která je určena čerstvým výtvarníkům opouštějícím akademickou půdu a aplikujícím ve své práci sklo v libovolné sklářské technice (Pražská galerie českého skla 2012, s. 252). Tyto osobnosti mají potenciál stát se vůdčími osobnostmi sklářského umění (Tada 2016, s. 16). Provedenou analýzou Stanislav Libenský Award pro období 2009-2019 jsem získala přehled o finálových účastnících, kteří absolvovali a hlásili se ze sedmi českých vysokých škol. Další dvě české autorky absolvovaly na zahraničních univerzitách. Další omezení bylo věkové – zvolení autoři nepřekročili věk 35 let. Tento věk je považován za pomyslnou hranici, kdy by se autoři měli již etablovat v uměleckém světě. Následnou poměrně náročnou rešerší tvorby autorů jsem vyselektovala ty, kteří jsou stále aktivními tvůrci, účastní se výstav, soutěží aj. V samém závěru se stal výběr již subjektivním s ohledem na získanou vlastní praxi a na záměr vybrat autory, kteří se snaží hledat nové cesty a experimentální přístup například kombinováním skla s nezvyklými, často průmyslovými materiály, hledáním inovativních procesů tradičních sklářských technik, využíváním digitálních technologií apod.

3.2 Respondenti

Projekt obsáhne 10 rozhovorů s vybranými sklářskými umělci z ČR – Dagmar Petrovická (*1987), Zdeňka Fusková (*1994), Tomáš Prokop (*1992), Adam Hejduk (*1992), Barbora Štefánková (*1991), Zuzana Kubelková (*1987), Vendulka Prchalová (*1989), Jakub Petr (*1987), Irena Czepcová (*1986) a Tomáš Krejčí (*1994).

3.3 Tematické zaměření rozhovoru

Jedním ze stěžejních témat rozhovorů byl přístup umělců k tvorbě a jejich tvorba samotná, jak ostatně vyplývá z výše uvedeného. Na počátku byl poměrně široký okruh osmdesáti otázek, který jsem konzultovala průběžně s odborníky a sklářskými výtvarníky tak, abych postupně z šíře mohla vyselektovat pouze relevantní otázky. Otázky vycházejí ze základní výzkumné otázky: Jakým způsobem se proměňuje tvorba českých sklářských výtvarníků do 35 let v autorské tvorbě a dílčích, sekundárních otázkách směřujících k zjištění, co ovlivňuje jejich tvorbu, jakým způsobem k tvorbě přistupují. Okruhy otázek dále směřovaly do oblasti prvních impulzů a zkušeností s materií skla, s jejich zázemím původním i současným, k formě spolupráce s odborníky, umělci, řemeslníky. Dále jsem se ptala na experimentální přístupy k tvorbě, materiálům, technologiím, samotnému tvůrčímu procesu. Zacílení také probíhalo na postoj k sebe prezentaci, například formou účasti na výstavách, soutěžích aj., a s tím souvisejícím zpracováním tištěné nebo online prezentace. Síť rozhovorů zkoumá i jejich uvažování o současném směřování, vztahu řemesla a digitálních technologií. V neposlední řadě se otázky vázaly k cílům, omezením, motivacím a úspěchům, které mladé umělce provázejí.

Před realizací samotného rozhovoru byla provedena důkladná rešerše tvorby každého autora s cílem zvolit nejvhodnější otázky z předem připravené struktury tak, aby byla co nejlépe pokryta individualita umělce a jeho přístupu. Z toho vyplývá, že poměrná část otázek je stejná pro všechny sklářské výtvarníky, aby bylo možné odpovědi analyzovat. Část se proto soustředí přímo na rysy autorovy osobnosti a individuální rysy jeho tvorby. Během rozhovoru jsem mnohdy nepokládala otázky podle předem připraveného řazení, ale snažila se reagovat na jejich vyprávění, abych nenarušila proud myšlenek a směřování ke konkrétním, důležitým aspektům jejich tvorby. V průběhu rozhovoru se projevovala stále více snaha o otevřenější výpověď, a to i u otázek, jejichž odpovědi byly kvůli

náročnosti či odbornosti tématu složitě formulovatelné. Formu otázek jsem upravovala v závislosti na jejich odpovědích, které nejednou vlastně už obsahovaly odpovědi k ještě nevysloveným otázkám. Samotná realizace rozhovorů si vyžadovala opravdové plné soustředění a porozumění sklářským výtvarníkům.

3.4 Matrice otázek

Základní matrice otázek je stanovena pro všechny sklářské umělce stejná. V závislosti na jejich rozpracovaném tvůrčím projektu může být okruh otázek relevantně k dané osobě rozšířen. Rozhovory s umělci jsou směřovány do oblastí tvůrčích podnětů, přístupu a tvorbě; výstav, soutěží a prezentací autora; cílů, omezeních a úspěchů; technických a materiálových možností; osobního pohledu na autorskou tvorbu a na současnou sklářskou tvorbu. Matrice základních otázek je uvedena v příloze pod číslem 9.1.

3.5 Čas a místo rozhovorů

Rozhovory, kterým předcházela důkladná příprava, byly realizovány v červnu a v červenci 2020. Místo rozhovoru bylo uzpůsobeno umělci, aby se jednalo o prostředí, ve kterém se cítí dobře, např. ateliér, pracovna, galerie aj. Tímto způsobem byla snížena u respondenta pravděpodobnost negativního ovlivnění prostředím, kde rozhovor probíhal – s Dagmarou Petrovickou (20. 6. 2020, Sázava), Zdeňkou Fuskovou (29. 6. 2020, Hladké Životice), Tomášem Prokopem (4. 7. 2020, Brno), Adamem Hejdukem (4. 7. 2020, Brno), Barborou Štefánkovou (5. 7. 2020, Desná), Zuzanou Kubelkovou (6. 7. 2020, Smiradice), Vendulkou Prchalovou (6. 7. 2020, Praha), Jakubem Petrem (12. 7. 2020, Jesenný), Irenou Czepcovou (12. 7. 2020, Počátky) a Tomášem Krejčím (13. 7. 2020, Zlín).

3.6 Způsob zpracování rozhovorů

Řazení rozhovorů bylo ponecháno v pořadí, v jakém rozhovory proběhly. Z předem připraveného setu základních otázek byly vybrány otázky směřující především k jejich tvorbě a přístupu. Každý rozhovor byl zaznamenán na diktafon, délka rozhovorů se pohybovala v rozmezí jedné až tří hodin v závislosti na rozsahu a kvalitě odpovědí. Všechny rozhovory byly uskutečněny v rámci jednoho sezení. Celkem bylo zaznamenáno téměř šestnáct hodin. Rozhovor se držel předem připraveného okruhu otázek. Oslovení výtvarníci odpovídali na dotazy nejen v oblasti vlastní tvorby a zázemí, ale také omezení, s nimiž se setkávají a jež jim komplikují tvorbu. Současně byli autoři vyzýváni k sdělení názorů na přístup k výstavám, soutěžím a portfoliu. Komplex rozhovorů přináší i přehled o nazírání mladých tvůrců na současné směřování a využívání nových technologií.

Záznam rozhovorů byl do písemné formy převáděn podle vymezených pravidel – nepřepisovat doslovné kladení otázek, nezaznamenávat v odpovědích mluveného projevu opakující se výrazy, jako jsou tzv. vycpávková slova a slovní spojení, ukazovací zájmena, přitakání, hezitační zvuky. Dále nepřepisovat myšlenky postrádající význam, například v podobě nedokončené věty, která nedává smysl, vyrušení třetí osobou v průběhu hovoru, přechod mluvčího k tématu, které se netýká rozhovoru atd. Zároveň se ani nezaznamenávaly části rozhovorů, které sami mluvčí považovali za neveřejné a nezveřejnitelné – většinou se jednalo o příliš osobní informace, informace o jiných lidech a jejich jménech, ojediněle případné nadávky aj. Nahrávky a transkripce jsou uloženy pouze v mém osobním archivu z důvodu osobní povahy rozhovorů nebo jejich částí. O nakládání se zvukovými nahrávkami byla sepsána s respondenty dohoda.

Rozhovory, které jsou v knize *Sklo* v hlavní roli (Ptáčková 2020) uveřejněny, mají takový rozsah a podobu, jakou jim dala finální autorizace provedená všemi respondenty. V rozhovorech bylo zachováno tykání – s některými sklářskými

výtvarníky jsem se již osobně znala, u ostatních jsme se vzájemně domluvili na tykání před rozhovorem. Mluvený projev byl stylisticky upraven – rozčleněn do vět tak, aby byl celkově dobře srozumitelný, oplýval správným gramatickým slovosledem, v převážné většině se spisovnými tvary slov. Jen v některých případech byla ponechána určitá specifika či vyjadřovací originalita mluveného slova. Výpovědi respondentů jsou členěny v daném tématu do jednoho bloku. Pokud to povaha rozhovoru vyžadovala, v rámci editace byla dramaturgie otázek změněna, aby měl rozhovor logickou návaznost pro čtenáře. Zmíněné úpravy neměly vliv na charakter ani obsahovou stránku odpovědí. Při editaci jsem odstranila informace, které se opakovaly, když se mluvčí opakovaně a ne vždy smysluplně vraceli k tématům. Z některých rozhovorů byly odstraněny informace a příběhy osobního rázu, nemající rozhodující význam, často je sami respondenti odstranili v rámci autorizace. Nepřesné údaje a názvy byly opraveny a schváleny při autorizaci. Pro následnou lepší dohledatelnost informací byly rozhovory doplněny například datem vzniku díla, názvem díla, názvem výstavy nebo akce aj., vždy označeny v rozhovoru (pozn. red.). U názvu studia *penocze* a projektu *goodbyGlass* bylo zvoleno odlišení v textu pomocí kurzívy, neboť názvy nezačínají velkými písmeny, jako tomu standardně u názvů bývá. Před autorizací byli respondenti informováni o nutnosti nezasahovat do její obsahové podoby. Pokud proběhly změny, týkaly se většinou jen úpravy či doplnění informací, zpřesnění popisů děl. Autorizace byly řešeny prostřednictvím e-mailů a telefonicky, samotná úprava probíhala v textovém editoru, kde byly zvýrazněny a sledovány změny v revizích.

4 ANALÝZA VLASTNÍHO VÝZKUMU

Část disertační práce se zaměřuje již na samotnou analýzu rozhovorů. Analýza je členěna do čtyř hlavních kapitol. Jednotlivé kapitoly částečně vycházejí ze souboru otázek, které byly připraveny v rámci výzkumu. Během získávání dat vyšlo najevo, že některá témata se částečně prolínají a jiná vyžadují mnohem větší pozornost. Na základě získaných podkladů je analýza rozčleněna do kapitol: *Proces tvorby, Aspekty ovlivňující tvorbu, Ostatní aspekty a Další směřování*.

Analýza má za cíl nastínit, jakým způsobem se proměňuje tvorba, ale také přístup a směřování, které se objevují v tvorbě českých sklářských výtvarníků do 35 let v autorském skle. To ostatně ilustruje hlavní a vedlejší výzkumná otázka práce.

Získané rozhovory byly analyzovány podle Strausse a Corbinové (1999) metodou zakotvené teorie s axiálním a selektivním kódováním, představující proces kódování a poznámkování získaných dat, které vedou k vytvoření teorie. Podle Strausse a Corbinové (s. 70-72) dochází prostřednictvím axiálního kódování, třídění dat, k vytváření spojení mezi kategoriemi a subkategoriemi. V další fázi selektivního kódování byly tyto kategorie uspořádávány, docházelo ke stanovení centrální kategorie, ústředního jevu, který je uspořádán ve vztahu k ostatním subkategoriím (Strausse a Corbinová, s. 86-88). Pro organizaci poznatků a analýzu kvalitativních dat byl využíván profesionální program MAXQDA.

Výzkum se v první řadě zaměřuje na samotný proces tvorby sklářských výtvarníků. Proces tvorby zahrnuje čtyři hlavní kategorie – experiment, postup práce, tematiku a prezentaci samotného výtvarníka, které zahrnují subkategorie.

Velké množství proměnných se objevuje i ve faktorech ovlivňujících tvorbu sklářských výtvarníků. Výzkum zahrnuje témata zázemí, příležitostí a omezení.

Rozhovory se zaměřovaly dále na zjištění ostatních aspektů, které se mohou podílet na utváření tvorby. Tato kapitola analyzuje tři témata, týkající se motivace, cílů a vazby na historii.

V neposlední řadě rozhovory zkoumaly možnosti dalšího směřování v tvorbě českých sklářských výtvarníků, které můžeme kategorizovat do oblasti autorské individuality a nových přístupů v tvorbě, prolínání designu a volné tvorby, stírání rozdílů v tvorbě jednotlivých zemí i do oblasti různých omezení, které to s sebou přináší.

5 PRAKTICKÉ VÝSTUPY VLASTNÍHO VÝZKUMU

5.1 IGA/FMK/2019/007

V roce 2018 byl zpracován návrh na dvouletý projekt (2019-2020) s názvem Aktuální tendence českého skla ve volném umění od roku 2010. V rámci Studentské grantové soutěže byla podána žádost o podporu realizace projektu. Projekt byl přijat k řešení a finančně podpořen Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně z grantu Interní grantové agentury IGA/FMK/2019/007: *Aktuální tendence českého skla ve volném umění od roku 2010*. Hlavním výstupem projektu byla realizace monografie s názvem Sklo v hlavní roli.

5.2 Publikace – Sklo v hlavní roli

Výstupem praktické části projektu je kniha rozhovorů s názvem *Sklo v hlavní roli* (Ptáčková 2020). Publikace přináší vhled do autorské tvorby a směřování současné sklářské scény z pohledu samotných umělců. Subjektivní výpovědi sklářských výtvarníků, pro které je jedním z nejdůležitějších aspektů tvorby samotný proces, který odkazuje k experimentálnímu přístupu, originalitě, hledání nových cest i multioborovosti. Rozhovory jsou zajímavým poznáním nejen pro čtenáře z oboru, akademické pracovníky, studenty, absolventy, ale především přibližují autorskou tvorbu vybraných českých sklářských výtvarníků i dalším zvědavým čtenářům.

5.2.1 Recenzní posudky

Pro vydání publikace bylo dalším nezbytným krokem hodnocení písemným kritickým posudkem (recenzí) uznávanými odborníky v oboru. Recenzenti byli přední čeští odborníci ve sklářském oboru: PhDr. Petr Nový, Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou, ředitel pro odbornou činnost; Mgr. Milan Hlaveš, Ph.D., Muzeum hlavního města Prahy, kurátor sbírky uměleckého

řemesla; Pavla Rossini, PhD., výtvarná kurátorka, historička umění, publicistka v oboru výtvarného umění.

5.2.2 Obsah publikace

Obsah publikace Sklo v hlavní roli: Obsah, Úvodem, Hledání nových možností, Tematické zaměření rozhovoru, Výběr sklářských výtvarníků, Nástin analýzy rozhovorů, Slovo závěrem, Rozhovory: Dagmar Petrovická, Zdeňka Fusková, Tomáš Prokop, Adam Hejduk, Barbora Štefánková, Zuzana Kubelková, Vendulka Prchalová, Jakub Petr, Irena Czepcová, Tomáš Krejčí, Zdroje, Ediční poznámka, Summary, O autorce, O fotografovi.

5.3 Libreto výstavy – Sklo v hlavní roli

Účelem kapitoly Libreto výstavy je především podrobně rozvést obsahovou strukturu a organizaci výstavy členěnou do tematických celků.

5.3.1 Námět výstavy

Jsou to právě čeští sklářští výtvarníci, kteří v minulosti přes všechny dobové překážky dokázali ohromit svět svými tvůrčími schopnostmi, respektem k tradici a rozvojem technologií. Naše generace se narodila do svobodného světa, v němž v podstatě nejsme limitováni. Vyrůstali jsme v demokratické společnosti, kde si každý může hledat svůj směr, uplatnění, ale i mantinely. Důležitá je svoboda se výtvarně projevit, a možnost tvořit tak, jak to každý sám cítí. Umělecká tvorba je proces, který se neustále vyvíjí a proměňuje. Jak již bylo zmíněno, na počátku vyplynuly otázky, od nichž se vše odvíjelo – Jakým způsobem se proměňuje tvorba českých sklářských výtvarníků do třiceti pěti let v autorské tvorbě? Co ovlivňuje jejich tvorbu a přístup v autorském skle?

Současnou českou sklářskou scénu tvoří několik výjimečných osobností, na něž je dobré poukázat. Cílem není představit množství autorů, ale upozornit na autory

s originálním přístupem ke sklu. Po realizaci knihy rozhovorů se tak stala dalším přesahem příprava a realizace výstavy sklářských výtvarníků.

5.3.2 Výstavní prostory

Pro realizaci výstavního projektu bylo nutné také zajištění výstavních prostor. Byla podána žádost spolu s podklady do obecně prospěšné společnosti Zlínský zámek, která zaštiťuje Galerii Václava Chada ve zlínském zámku. Dozorčí a správní rada schválila zařazení navrhované výstavy do výstavního plánu na rok 2021. První předpoklad termínu výstavy od 09/2021 byl s ohledem na uzavření galerií v souvislosti s pandemií covid-19 posunut na 12/2021. Výstavní termín byl finálně stanoven Galerií Václava Chada ve Zlíně v termínu od 16. 2. 2021 do 27. 2. 2022. Následně byla výstava prodloužena do 11. 3. 2022.

5.3.3 Výběr sklářských výtvarníků

Výběr sklářských výtvarníků pro výstavní projekt byl již předurčen předchozím vlastním výzkumem a navazuje na realizovanou publikaci rozhovorů se sklářskými výtvarníky. Stejnojmenná výstava *Sklo v hlavní roli* tedy představila tvorbu deseti současných českých sklářských výtvarníků. Jsou jimi Irena Czepcová (*1986), Zdeňka Fusková (*1994), Adam Hejduk (*1992), Tomáš Krejčí (*1994), Zuzana Kubelková (*1987), Jakub Petr (*1987), Dagmar Petrovická (*1987), Vendulka Prchalová (*1989), Tomáš Prokop (*1992), Barbora Štefánková (*1991).

5.3.4 Výběr děl a návrh rozmístění v prostoru

Po uzavření výběru děl a získání podkladů (fotografie nebo návrhy děl, rozměry, technické a prostorové požadavky instalace apod.) byl další dílčí krok příprav předběžné rozvržení instalací v prostoru galerie. Rozloha výstavních sálů Galerie Václava Chada, která byla pro výstavu *Sklo v hlavní roli* vyhrazena, činila 230 m². Návrh výstavy byl členěn do pěti navazujících částí odpovídajících rozložení jednotlivých sálů. V návrhu rozmístění exponátů bylo nezbytné

zohlednit jak individualitu každého díla, tak celkový dojem a vyváženost instalace v jednotlivých sálech, ale i vizuální stránku instalace celé výstavy.

5.3.5 Popis realizované výstavy

Pečlivě připravený koncept návrhu rozmístění uměleckých děl v prostoru byl zachován. Při samotné instalaci byla zpřesněna konkrétní místa, kde budou díla instalována ve vztahu k ostatním dílům v sálech. Došlo ke změně umístění monitoru s filmovým sestřihem, který byl umístěn do sálu č. 2. Výstava byla doplněna o doprovodné texty rozšiřující informace o vystavených exponátech a o popisky obsahující základní data (jméno autora, název díla, rok vzniku díla, použitý materiál, technika).

Při vstupu do Galerie Václava Chada si návštěvník přečetl tirážní panel s informacemi k výstavě, měl možnost se vyjádřit a zanechat zpětnou vazbu k výstavě do galerijní knihy. K dispozici byl i náhled katalogu k výstavě *Sklo v hlavní roli* (Ptáčková 2021) a stejnojmenné publikaci s rozhovory se sklářskými výtvarníky (Ptáčková 2020).

Ve vstupním sále č. 2 měl návštěvník možnost shlédnout krátký filmový záznam z jednotlivých ateliérů sklářských výtvarníků, kde byli zachyceni při práci v ateliéru na svých projektech. Záznam byl doplněn o instrumentální hudbu, která dotvářela jemný zvukový podkres první části výstavního prostoru.

Následně pokračovala návštěvní trasa k dílům Zdeňky Fuskové (*1994), která pracuje převážně s velmi osobními vzpomínkami a pocity. Pro výstavu v Galerii Václava Chada byla vytvořena nová díla inspirovaná přírodou. Podnětem pro vznik děl z cyklu *Objekty* (2021) se staly kytičky – plevele, kterých si nevšímáme, přestože je denně cestou mjíjíme. Autorka se snažila poukázat na to, že plevel není květinou o nic méně. Tak jako my se v životě snažíme vypořádat s překážkami a najít si správný směr, tak i její díla z cyklu *Plevele* (2021) si hledají cestu, skulinku k povrchu. Zdenčina práce se vyznačuje velkou trpělivostí a precizním

provedením s důrazem na detail, což je patrné u *Listu* (2021) i u cyklu z *Řádu a chaosu* (2021). Důležitou roli v předem promyšlených instalacích hraje světlo a správné nasvícení, které podtrhuje čistotu práce s lepeným plochým sklem za pomoci UV technologie.

V druhé části sálu byla instalována díla od Barbory Štefánkové (*1991), která dává do tvorby kus sebe sama. Zakládá si na ručním zpracování skla, nejdůležitější je ale pro ni samotný proces vzniku nového díla. Oblíbenou technikou Barbory je hutně modelované sklo, z něhož tvoří figurky ve spolupráci s mistrem svého řemesla Martinem Štefánkem. Prostřednictvím figurek z cyklu *Z lásky* (2021) vypráví příběhy: *Miluji Tě k sežrání*, *Láska bývá slepá*, *Bezpodmínečná láska*, *Z lásky? Navždy uzamčen v srdci*. Více upřednostňuje interpretaci samotného diváka, sebe klade až na druhé místo, záměrně proto odkrývá jen tolik, abyste si mohli příběh domyslet.

V poslední části sálu, naproti vstupu a přechodu do dalšího sálu, byla představena díla od Zuzany Kubelkové (*1987), která v tvorbě respektuje organické tvarosloví, ale zároveň experimentuje s různými průmyslovými materiály. Vášeň ve zkoumání a spojitosti nejrůznějších materiálů je znatelná i v plastice *Smart TV* (2020), která vznikla tavením skla z vyřazených TV obrazovek. K recyklaci materiálu přistupuje i v díle *Kovid 19* (2020), v němž pracuje s vlastnostmi tavené plastiky, kombinující sklo se starým brusným kotoučem. Čistota povrchu je pak narušena krystalickým bismutem, díky němuž se na zoxidovaném povrchu odehrávají duhové odstíny. Vynalézavost a hledání nových cest ji neustále ženou kupředu. Důležitou součástí tvorby spatřuje v samotném procesu práce, v odezvě a v kontrastních vztazích materiálů.

V samostatném sále byla vytvořena instalace s díly Vendulky Prchalové (*1989), propojující ve své tvorbě kombinaci technologického a výtvarného experimentu. Výběr děl ze série *Směsi – 001 a 005* (2019) tvoří dílčí část projektu, v němž se zaměřuje na inovaci materiálů a postupů výroby forem pro skleněnou

tavenou plastiku. Již svébytná umělecká díla představují techniku tavené skleněné plastiky v kombinaci s novými médii a technologiemi, jako jsou 3D software a 3D tisk. U jejích procesuálních instalací je nejpodstatnější citlivé vnímání prostředí, neopakovatelnost a zobrazení probíhajících dějů. Například *Gaggia postproces* (2019) představuje právě záznam procesuální site-specific instalace navazující na proces odrazu kapaliny – tuše na povrchu skla. Svůj tvůrčí zájem ale také rozšiřuje i do oblasti světelných objektů – v souboru *TEP* (2019) kombinuje červené neony a bílé nitkové záclony, které u nás při vstupu do sálu vzbuzují nejisté pocity napětí.

Při přechodu do druhé poloviny výstavy, určenou dispozicí galerie, byly před vstupem do sálů umístěny panely s životopisnými údaji vystavujících sklářských umělců. Záměrně zde bylo umístěno i jedno dílo od Dagmar Petrovické (*1987). V současné době se snaží vedle automatické malby a kresby (další část tvorby umístěna v jiném sále) o aktivní zapojení diváka do uměleckého díla, o narušení ustrnulých tvrzení o skle. Projekt *I did it!* (2021) nabízí návštěvníkům v Galerii Václava Chada možnost vyzkoušet si rytí do skleněné plochy, zaznamenat svou kresbu nebo vzkaz na místě, kde je to dovoleno, a to na rozdíl od veřejných nebo přírodních míst, která jsou plná různých záznamů a narušují prostor.

Při vstupu do třetího sálu se přímo naproti vstupu nacházel jeden z objektů Tomáše Prokopa (*1992). Proces a experimentální přístup pro něho znamenají zkušenost. V posledních letech se ve své tvorbě zabývá kombinací industriálních materiálů, jako jsou sklo a asfalt. Využívá již hotových prefabrikátů, které se používají v průmyslových a veřejných prostorech, prvky, u nichž je už definovaný tvar – tabulový nebo válcový. Necítí potřebu je dále estetizovat nebo modelovat, pracuje s naprostou čistotou. Site-specific instalace z cyklu *Tyček*, verze *I-III* (2020-21) pracuje s členěním prostoru Galerie Václava Chada. Vertikální *Tyčka I* opticky rozděluje prostor sálu na dvě poloviny, horizontální *Tyčka III* dělí

polovinu sálu diagonálně. Inscenovanou instalaci dotváří *Tyčka II*, která šikmo propojuje podlahu se stěnou. Vizuálně klidnou instalaci narušuje pomalu unikající asfalt z konců skleněných trubíc. Proces vytékání, který se proměňuje v průběhu celé instalace.

Svou pozornost si přitáhla i nástěnná instalace Ireny Czepcové (*1986), která v současné době usilovně rozvíjí projekt, v němž se zaměřuje na proces využití odpadu vzniklého při broušení skla, který tímto způsobem oživuje pro další upotřebení. V díle *14 x cca 1,5 kg* (2021) experimentuje se skleněným prachem, brusivem a dalšími příměsemi v různých poměrech tak, aby mohla vzniknout směs, která při dosažení určité teplotní křivky a následném chlazení znásobí svůj objem a změní strukturu. Postupným přebroušováním odkrývá pórovitě struktury a pracuje taktéž s jemnými barevnými nuancemi listů. Vzniku samotných objektů však předchází její intenzivní úsilí – neustále se snaží objevovat nové možnosti technologických postupů, vlastnosti samotného materiálu skla nebo volí kombinaci obou v nalezení vlastní cesty.

V protější části sálu byla nepřehlédnutelná instalace Adama Hejduka (*1992), který je schopen s naprostou přesností vyvážit instalace a zároveň ponechat diváka s nevšedním zážitkem v nejistotě. Propojuje vizuální vjemy křehkého i pevného skla se skrze zvukovými objekty a prostorové instalace, které se pohybují na pomezí sochy a autorských hudebních nástrojů, jako je tomu u *Domečků* (2021). Zpravidla jsou jeho instalace doprovázeny performancemi – je to ideální způsob, jak vtáhnout diváka do dění, aby se zapojil, vyzkoušel si hru, a tak trochu i adrenalin, kdy se zvuk rozrezonuje na skleněné ploše v nadlidském měřítku. Pro Adama je velmi důležité vnímání diváka a moment, kdy dojde ke vzájemné interakci.

Při vstupu do posledního sálu již návštěvníky zaujaly objekty od Tomáše Krejčího (*1994), který se ve svých projektech převážně soustředí na téma industriální krajiny, městského prostředí a problematiku světelných prvků.

Upozorňuje na přemíru světelných signálů, které nás vytrhávají z vnímání okolí a neustále upoutávají, ba narušují naši pozornost. Experimentální projekt *Floating Futures* Tomáš začal rozvíjet před třemi lety a již získal mezinárodní pozornost. Zabývá se materiálovými vlastnostmi ručně foukaného skla na huti v kombinaci s plastovými nafukovacími částmi. Do cyklu se řadí i nejnovější projekt, který propojuje jeho dosavadní zkoumání jak symbiózy, tak i samotných limitů těchto odlišných materiálů – objekty *Buoy 01 a 02* (2021) jsou inspirovány námořní signalizací a světelně komunikačními prvky, definujícími městskou infrastrukturu.

Ve střední části sálu měli návštěvníci možnost studovat obraz již výše zmiňované Dagmar Petrovické (*1987). Ve své autorské tvorbě přikládá důležitou roli automatické kresbě a malbě za využití nových postupů prostřednictvím tradičních sklářských technik práce se sklem. V obraze *Real Deal Scribble Scene* (2021) se odráží její niterní pocity vyjádřené organickými i geometrickými liniemi.

V čele sálu místnosti byla instalována díla od Jakuba Petra (*1987), který se neomezuje v použití materiálů ani technologií, které je sám schopný naprogramovat a zkonstruovat. Důkazem je i *Deterministický chaos* (2020), pro nějž si sestrojil laserový stroj. Data pro výstup pocházejí z počítačového prostředí, kde je možné parametrické modelování. Na vygenerované tvary pak aplikuje matematická pravidla. Představit si to můžeme trochu jako podmalbu na skle – na nevypálenou glazuru na sklo laser vypaluje v několika vrstvách organickou strukturu. Parametrické modelování vyzorujeme i u geometrické *Growth bowl* (2021), u níž se zabývá otázkou definování tvaru – počítačově nadefinovaná blána napnutá mezi třemi body a kruhem, která se podle nastavených parametrů propadá. Je na ni aplikováno pravidlo algoritmu růstu. Vytváří se tak žilkování, jež napodobuje větvení podobně těm, které mají například houby. Jeho inovativní

projekty zpravidla překračují hranice mnoha oborů. Přestože pracuje s nejnovějšími technologiemi, řemeslo je pro něj stále základ.

Při realizaci projektu jsem měla možnost se setkat s nejvýraznějšími osobnostmi na poli současné sklářské scény, které vládnu velkým potenciálem s možností ovlivnit další směřování českého autorského skla. Jejich vášeň pro tak jedinečný materiál, jako je sklo, neutuchající píle, touha experimentovat a chuť objevovat jim otevírají nové možnosti a cesty.

5.3.6 Filmový záznam

Jak již bylo výše uvedeno, výstava byla doplněna o krátký film v délce 7:15 min. s názvem *Sklo v hlavní roli* z prostředí tvorby sklářských výtvarníků. Krátký film vznikl ve spolupráci s umělcem Michalem Křížkou, působícím ve Zlíně.

5.4 Katalog – Sklo v hlavní roli

K výstavě *Sklo v hlavní roli* byl vydán stejnojmenný katalog, rozšířený oproti standardní formě katalogů Galerie Václava Chada.

5.4.1 Obsah katalogu

Obsah katalogu *Sklo v hlavní roli* ve dvoujazyčném vydání – česky a anglicky: Úvodní slovo, kapitoly vztahující se k tvorbě sklářských výtvarníků – Irena Czepcová, Zdeňka Fusková, Adam Hejduk, Tomáš Krejčí, Zuzana Kubelková, Jakub Petr, Dagmar Petrovická, Vendulka Prchalová, Tomáš Prokop, Barbora Štefánková, obrazová příloha, tiráž.

6 PŘÍNOS PRO VĚDU A PRAXI

Disertační práce uvádí ve své výzkumné části analýzu deseti subjektivních přístupů v tvorbě českých sklářských výtvarníků do 35 let v autorské tvorbě. Analýza nereфлекtuje pouze názory vybraných sklářských výtvarníků, ale nastiňuje také, jakým způsobem se proměňuje tvorba a další směřování, které se objevují v tvorbě. Taktéž zahrnuje důležité aspekty ovlivňující jejich tvorbu.

Praktická část, kterou představuje monografie *Sklo v hlavní roli*, zahrnuje deset komplexních, autorizovaných rozhovorů se sklářskými výtvarníky. Rozhovory by měly přinést podnětný materiál i pro ostatní, nejen začínající, sklářské výtvarníky, inspirovat je a motivovat k experimentálnímu přístupu a zcela individuálnímu výtvarnému vyjádření. Také by se měly stát zdrojem vlastního obohacení se o pohled deseti zcela originálních sklářských výtvarníků s různými přístupy a názory. Prostřednictvím rozhovorů mohou také získat vysokoškolští pedagogové, teoretici i kurátoři tolik důležitou zpětnou vazbu na odborný systém vzdělávání, získávání praxe, ale i například na tolik důležitou činnost kurátorů a galeristů. Studenti i absolventi zde naleznou důležité informace a odkazy.

Disertační práci doplnila také realizace výstavy *Sklo v hlavní roli*, která představila tvorbu sklářských výtvarníků tvořících napříč Českou republikou, zastoupených právě v publikaci rozhovorů. K výstavě byl vydán i stejnojmenný katalog, který seznamuje s vybranými díly výtvarníků. Prostřednictvím realizace praktické části disertační práce tak byla představena jedna generace sklářských výtvarníků ve výběru osobností s individuálně výrazným uměleckým přístupem. Způsob zpracování monografie a navazující výstavy byl koncipován tak, aby oslovil i širší publikum, nejen erudované osoby v oblasti výtvarného umění a současné sklářské autorské tvorby.

7 ZÁVĚR

V disertační práci *Sklo jako reflexe vnějšího a vnitřního prostoru – vývoj a analýza současných tendencí sklářského umění* bylo zaznamenáno deset subjektivních přístupů v tvorbě českých sklářských výtvarníků do 35 let v autorské tvorbě. Konkrétní problematika je sledována u specifického výběru českých autorů z finalistů mezinárodní soutěžní výstavy Stanislav Libenský Award (SLA) – Dagmar Petrovická (*1987), Zdeňka Fusková (*1994), Tomáš Prokop (*1992), Adam Hejduk (*1992), Barbora Štefánková (*1991), Zuzana Kubelková (*1987), Vendulka Prchalová (*1989), Jakub Petr (*1987), Irena Czepcová (*1986) a Tomáš Krejčí (*1994).

Primárním zdrojem informací pro disertační práci se staly zaznamenané rozhovory se sklářskými výtvarníky. Rozhovory byly knižně publikovány pod názvem *Sklo v hlavní roli* (Ptáčková 2020). Prostřednictvím disertační práce byli představeni vybraní čeští sklářští výtvarníci, kteří dle mého subjektivního názoru mají potenciál ovlivnit další směřování českého autorského skla. Zvolená metoda sběru informací formou polostrukturovaného rozhovoru umožnila zachytit a představit autentické názory sklářských výtvarníků v dané oblasti. Byly zaznamenány výpovědi o přístupu, tvůrčí činnosti a aspektech, které ovlivňují tvorbu sklářských výtvarníků.

Následně byly tyto rozhovory analyzovány. Ve světle doposud zjištěného, bych se pokusila vyjádřit obecnější závěr. Jedním z nejdůležitějších aspektů tvorby sklářských výtvarníků je samotný proces, který odkazuje k experimentálnímu přístupu. Sklářští výtvarníci pracují s principy objevování a zkoumání hranic možností materiálových, technologických, a v neposlední řadě i hranic osobních. Na základě toho se proměňují cesty k realizaci projektu. V rámci experimentálního přístupu se pro výtvarníky stává důležitým výstupem zkušenost, na jejímž půdorysu dochází k hlubšímu poznání praktické stránky problematiky. K velkému množství nápadů a informací se umělci snaží přistoupit

kriticky. Postupují od prvních vizí, kreseb, modelů, zkoušek až k samotné realizaci projektů. Využívají také nejrůznější sklářské techniky. V kontextu tematizace tvorby směřují do nejrůznějších oblastí. I když je pro sklářské výtvarníky v současné době hlavním vyjadřovacím médiem sklo, otevřeně přistupují k experimentování a práci s dalšími materiály. Potýkají se s omezeními finančními, časovými i osobními, avšak navzdory tomu si zachovávají touhu tvořit. Motivací se přitom pro ně stává radost z tvorby, která vede k postupnému splnění cílů. Využívají různé příležitosti, které jim dopomáhají k osamostatnění a prezentaci jejich tvorby. Respektují vazby na historii, ale některé oblasti považují již za překonané, proto se snaží o originalitu, hledání nových cest a ve velké míře se v jejich myšlení i tvorbě projevuje multioborovost. Sklářští výtvarníci experimentují, inovují, kombinují materiály, propojují klasické sklářské řemeslo s novými technologiemi. Zcela volně tak mohou přistupovat k tvorbě, zvoleným tématům, zpracování i prezentaci.

Jak již bylo uvedeno, současnou českou sklářskou scénu tvoří několik výjimečných osobností, na něž je dobré poukázat. Cílem nebylo představit množství autorů, ale upozornit na autory s originálním přístupem ke sklu. Prostřednictvím disertační práce tak byla představena jedna generace sklářských výtvarníků ve výběru osobností s individuálně výrazným uměleckým přístupem.

V neposlední řadě vznikla v rámci projektu výstava *Sklo v hlavní roli – Irena Czepcová, Zdeňka Fusková, Tomáš Krejčí, Zuzana Kubelková, Jakub Petr, Dagmar Petrovická, Vendulka Prchalová, Tomáš Prokop, Barbora Štefánková*, realizovaná v Galerii Václava Chada (16. 12. 2021 – 11. 3. 2022). Výstava představila tvorbu a díla sklářských výtvarníků, vzniklých mezi lety 2019-2021, z čehož byla většina děl nově vytvořených a prvně prezentovaných veřejnosti právě ve Zlíně. Na základě velkého zájmu a požadavků byla výstava prodloužena. K výstavě byl vydán i katalog *Sklo v hlavní roli* (Ptáčková 2021) obsahující

textovou a obrazovou část, a také byl zpracován krátký filmový záznam zachycující výtvarníky v jejich tvůrčím prostředí.

Jistě není jednoduché působit v umělecké oblasti jako výtvarnice a kurátorka zároveň, ale lze to zvládnout. Projekt mě utvrdil v tom, že i nadále je potřeba se věnovat vlastní tvůrčí činnosti a pokračovat také v kurátorské činnosti a podpoře sklářských výtvarníků u generace, která nebyla doposud zmapována v takovém rozsahu.

V závěru se pokusím navrhnout další možnosti výzkumu, které vyplynuly z dosavadní práce. Sklářští výtvarníci byli zachyceni v počátcích své tvorby. Dalším možným řešením v navázání projektu je být nadále v kontaktu se sklářskými výtvarníky, sledovat jejich tvorbu, přístup a celkový vývoj sklářské scény v Česku i zahraničí a v průběhu dalších dekád pokračovat v činnosti, shromažďovat časosběrný materiál, realizovat nové výstavní projekty a publikační činnost.

8 LITERATURA

8.1 Odborná literatura

BANZETOVÁ, Michaela. *Co to znamená být (úspěšným) umělcem*. Praha: Michaela Banzetová ve spolupráci s nakladatestvím ArtMap, 2017, 117 s.

BARONOVÁ, Barbora, 2019. *Ženy o ženách: intimita tvorby českého ženského filmového a literárního dokumentu*. Praha: Wo-men. ISBN 978-80-907641-0-1.

BEKOVÁ, Monika a Jana MUSILOVÁ, 2014. *Umění ve veřejném prostoru: série řízených rozhovorů s teoretiky umění a umělci: Žižka, Koleček, Zet, Šedá, Kohout, Klodová, Dick*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-4078-1.

BLAŽÍČKOVÁ-HOROVÁ, Naděžda, Taťána PETRASOVÁ a Helena LORENZOVÁ, ed. 2001. *Dějiny českého výtvarného umění*. Praha: Academia. ISBN 80-200-0735-0.

BRAY, Charles. 2001. *Dictionary of glass: materials and techniques*. 2nd ed. London: A & C Black, 256 s. ISBN 0713657928.

BREGANTOVÁ, Polana, Rostislav ŠVÁCHA a Marie PLATOVSKÁ, ed. 2005. *Dějiny českého výtvarného umění*. Praha: Academia. ISBN 80-200-1390-3.

BREGANTOVÁ, Polana, Rostislav ŠVÁCHA a Marie PLATOVSKÁ, ed. 2007. *Dějiny českého výtvarného umění*. Praha: Academia. ISBN 978-80-200-1489-6.

CIGLER, Václav, 1987. In: *Skleněná plastika*. Brno: Dům umění města Brna, s. 5.

Cena Stanislava Libenského 2009, 2009. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla.

Cena Stanislava Libenského 2010, 2010. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla. ISBN 978-80-87073-25-4.

Cena Stanislava Libenského 2011, 2011. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla. ISBN 978-80-87073-34-6.

Cena Stanislava Libenského 2012, 2012. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla. ISBN 978-80-87073-44-5.

Cena Stanislava Libenského 2013, 2013. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla. ISBN 978-80-87073-67-4.

Cena Stanislava Libenského 2014, 2014. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla. ISBN 978-80-905760-0-1.

Cena Stanislava Libenského 2015, 2015. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla. ISBN 978-80-905760-1-8.

Cena Stanislava Libenského 2016, 2016. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla. ISBN 978-80-905760-2-5.

Cena Stanislava Libenského 2017, 2017. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla. ISBN 978-80-905760-3-2.

Cena Stanislava Libenského 2018, 2018. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla. ISBN 978-80-905760-5-6.

Cena Stanislava Libenského 2019, 2019. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla. ISBN 978-80-905760-6-3.

Concerto Glassico 2016: The Czech Art of Glass, 2016. Praha: České umění skla, s. 4-9, 48 s.

Connections: Současná evropská skleněná plastika, [2009]. Mníšek pod Brdy: Agency Prague Cherry. ISBN 978-80-904319-1-1.

CUTLER, Vanessa. 2012. *New technologies in glass*. London: A&C Black, 128 s. ISBN 9781408139547.

CZEPCOVÁ, Irena, 2020. Práce se sklem mě bavila natolik, že jsem si nedokázala představit dělat něco jiného. In: PTÁČKOVÁ, Miroslava. *Sklo v hlavní roli*. Ve Zlíně: Univerzita Tomáše Bati, s. 126-137. ISBN 978-80-7454-956-4.

ČESKÉ SKLO ŽIJE!, 2012. *IGS 2012: XI. International Glass Symposium*. Sklář a keramik: odborný recenzovaný časopis pro průmysl skla, keramiky a bižuterie. Teplice: Česká sklářská společnost, 62(7-8), s. 214-215. ISSN 0037-637X.

ČESKÉ UMĚNÍ SKLA, 2016. *Concerto Glassico 2016: The Czech Art of Glass*. Praha: České umění skla – Český a moravský sklářský klastr, s. 4-9.

Femme fatale. 2016. V Jablonci nad Nisou: Muzeum skla a bižuterie, 66 p. ISBN 978-80-86397-20-7.

DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele*. 3. vyd. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-246-0139-7.

FUSKOVÁ, Zdeňka, 2020. Stačí to dělat od srdce, dělat to dobře a ostatní přijde samo. In: PTÁČKOVÁ, Miroslava. *Sklo v hlavní roli*. Ve Zlíně: Univerzita Tomáše Bati, s. 36-44. ISBN 978-80-7454-956-4.

GÁLOVÁ, Mária, 2017. In: *Cena Stanislava Libenského 2017*, 2017. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla, s. 9. ISBN 978-80-905760-3-2.

GÁLOVÁ, Mária, 2021. *Czech glass: quo vadis?!* Praha: KANT – Karel Kerlický. ISBN 978-80-7437-352-7.

GAJDUŠEK, Ján a Tereza HAVLOVICOVÁ, 2019. *Tání hrany*. Praha: Museum skla Portheimka.

HEMACHANDRA, Ray (ed.). 2010. *Masters: blown glass: major works by leading artists*. New York: Lark Books, 330 s. ISBN 9781600594748.

HALEM, Henry. c2006. *Glass notes: a reference for the glass artist*. 4th ed. Kent: Franklin Mills Press, viii., 352 s. ISBN 9781885663061.

HARRISON, Charles a Paul WOOD, ed., 2002. *Art in Theory: 1900-2000: an anthology of changing ideas*. 2nd. USA: Blackwell publishing. ISBN 978-0-631-22708-3.

HEJDUK, Adam, 2020. Líbí se mi uvědomění lidí, když je překvapí, že to hraje a že se skla nemusí bát. In: PTÁČKOVÁ, Miroslava. *Sklo v hlavní roli*. Ve Zlíně: Univerzita Tomáše Bati, s. 60-72. ISBN 978-80-7454-956-4.

HETTEŠ, Karel. 1958. *Glass in Czechoslovakia*. Praha: Státní nakladatelství technické literatury, 78 s.

HLAVEŠ, Milan, 2009. *České umělecké sklo: Soukromá sbírka, I. část*. Praha: Aukční dům Sýpka, s. 6-8., 55 s. ISBN 978-80-254-5636-1.

HLAVEŠ, Milan, 2011. *České umělecké sklo: Soukromá sbírka, III. část*. Praha: Aukční dům Sýpka, s. 3., 48 s. ISBN 978-80-254-9155-3.

HLAVEŠ, Milan., 2011. *Hledání skla*. Praha: Uměleckoprůmyslové muzeum. 111 s. ISBN 9788071010999.

HORÁČKOVÁ, Klára, 2017. *Klára Horáčková: Vlastnit reálné existující dílo je luxus*. Marie Kohoutová. Material Times. Praha: Material Times, 2, s. 52-59, ISSN 2464-742X.

HUPTYCHOVÁ, Kamila et al., 2020. *Bylo nebylo nebylo bylo: sklo: Time out of mind mind out of time: glass*. Humpolec: Nadační fond 8smička, s. 19–22. ISBN 978-80-907185-7-9.

JANKOVIČOVÁ, Sabina. 2015. *Sklo - socha: objekt, malba, kresba a fotografie = Glass sculpture: object, painting, drawing, and photography*. Bratislava: Galéria Nedbalka, 47 p. ISBN 978-80-89784-01-1.

KNOBLOCH, Iva a Radim VONDRÁČEK, ed., 2016. *Design v českých zemích 1900-2000: instituce moderního designu*. V Praze: Academia. ISBN 978-80-200-2612-5.

KOHLER, Lucartha. c1998. *Glass: an artist's medium*. Iola: Krause Publications, 239 s. ISBN 0-87431-604-X.

KREJČÍ, Tomáš, 2020. Je v tom hromada úsilí, není to samo sebou, že vznikne sklo. In: PTÁČKOVÁ, Miroslava. *Sklo v hlavní roli*. Ve Zlíně: Univerzita Tomáše Bati, s. 138-150. ISBN 978-80-7454-956-4.

KŘEN, Ivo, 2016. *České sklo: sbírka ateliérové sklářské tvorby a designu Východočeského muzea v Pardubicích = The Czech glass: collection of studio glass and glass design of the East Bohemian Museum in Pardubice*. V Pardubicích: Východočeské muzeum v Pardubicích. ISBN 978-80-87151-42-6.

KOENIGSMARKOVÁ, Helena, 2007. In: *České sklo 1945–1980: Tvorba v době mizerie a iluzí*. Praha: Uměleckoprůmyslové museum v Praze, s.7, s. 68. ISBN 978-80-7101-069-2.

KOENIGSMARKOVÁ, Helena, 2016. In: *Cena Stanislava Libenského 2016, 2016*. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla, s. 9-11. ISBN 978-80-905760-2-5.

KOVAL, Miroslav, 2020. *V krajině světla – Miroslava Ptáčková*. Šumperk: Galerie Jiřího Jílka.

KUBELKOVÁ, Zuzana, 2020. Uvědomila jsem si, že to není jen sklo. Může se do toho promítnout všechno, ze všech oborů. In: PTÁČKOVÁ, Miroslava. *Sklo v hlavní roli*. Ve Zlíně: Univerzita Tomáše Bati, s. 88-98. ISBN 978-80-7454-956-4.

KŘEN, Ivo, 2015. In: *Cena Stanislava Libenského 2015, 2015*. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla, s. 14. ISBN 978-80-905760-1-8.

LANGHAMER, Antonín, 1999. *Legenda o českém skle*. Zlín: Tigris. ISBN 80-86062-02-3.

LANGHAMER, Antonín, 2011a. *České umělecké sklo: IV. část*. Praha: Aukční dům Sýpka, s. 6-7, 55 s. ISBN 978-80-254-9155-3.

LANGHAMER, Antonín, 2011b. *České umělecké sklo: V. část*. Praha: Aukční dům Sýpka, s. 2, 48 s. ISBN 978-80-260-0597-1. ISBN 8071010588.

LaMONTE, Karen, 2017. In: *Cena Stanislava Libenského 2017, 2017*. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla, s. 10. ISBN 978-80-905760-3-2.

LYNN, Martha Drexler. 2005. *Sculpture, glass, and American museums*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 223 s. ISBN 0812238966

Materiál: sklo. 2017. V Jablonci nad Nisou: Muzeum skla a bižuterie, 28 p. ISBN 978-80-86397-27-6.

MEARS, Elizabeth Ryland. 2005. *Flameworking: creating glass beads, sculptures & functional objects*. New York: Lark Books, 174 s. ISBN 1579907415.

MEDKOVÁ Jiřina, 1987. *Skleněná plastika*. Brno: Dům umění města Brna.

NELSON, Robert S. a Richard SHIFF, ed., 2003. *Critical terms for art history*. 2nd. United States of America: The University of Chicago Press. ISBN 0-226-57168-8.

Neues Glas – New Glass. 1980-2021. Dusseldorf: Verlagsanstalt Handwerk.

New Glass Review 32, 2011. Corning, New York: The Corning Museum of Glass. ISBN 978-0-87290-181-0.

New Glass Review 33, 2012. Corning, New York: The Corning Museum of Glass. ISBN 978-0-87290-187-2.

New Glass Review 34, 2013. Corning, New York: The Corning Museum of Glass. ISBN 978-0-87290-193-3.

New Glass Review 35, 2014. Corning, New York: The Corning Museum of Glass. ISBN 978-0-87290-197-1.

New Glass Review 36, 2015. Corning, New York: The Corning Museum of Glass. ISBN 978-0-87290-203-9.

New Glass Review 37, 2016. Corning, New York: The Corning Museum of Glass. ISBN 978-0-87290-207-7.

New Glass Review 38, 2017. Corning, New York: The Corning Museum of Glass. ISBN 978-0-87290-211-4.

New Glass Review 39, 2018. Corning, New York: The Corning Museum of Glass. ISBN 978-0-87290-215-2.

New Glass Review 40, 2019. Corning, New York: The Corning Museum of Glass. ISBN 978-0-87290-218-3.

New Glass Review 40, 2019. Corning, New York: The Corning Museum of Glass. ISBN 978-0-87290-218-3.

NOVÝ, Petr, 2012. *Stanislav Libenský Award 2011*. Sklář a keramik: odborný recenzovaný časopis pro průmysl skla, keramiky a bižuterie. Teplice: Česká sklářská společnost, 62 (7-8), 214-215. ISSN 0037-637X.

NOVÝ, Petr, 2016. In: *Cena Stanislava Libenského 2016*, 2016. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla, s. 20. ISBN 978-80-905760-2-5.

NOVÝ, Petr, Jaroslav POLANECKÝ a Dagmar HAVLÍČKOVÁ, 2021. *Hledání rovnováhy: design československého lisovaného skla 1948-1989 = Finding balance: design of Czechoslovak pressed glass 1948-1989*. Jablonec nad Nisou: Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou. ISBN 978-80-86397-40-5.

OLDKNOW, Tina. c2009. *Voices of contemporary glass: the Heineman collection*. Corning, N.Y.: Corning Museum of Glass in association with Hudson Hills Press, 382 s. ISBN 9781555953140.

PARRIONT, Charlie, 2016. In: *Cena Stanislava Libenského 2016*, 2016. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla, s. 18-19. ISBN 978-80-905760-2-5.

PETR, Jakub, 2020. Důležitá je i průprava v nových médiích, ale klasická příprava je vždy základem, v tom je člověk nenahraditelný. In: PTÁČKOVÁ,

Miroslava. *Sklo v hlavní roli*. Ve Zlíně: Univerzita Tomáše Bati, s. 112-124. ISBN 978-80-7454-956-4.

PETROVÁ, Sylva. 2007. *České a slovenské sklo v exilu*: [katalog: Moravská galerie v Brně – Uměleckoprůmyslové muzeum, 31. srpna 2007 – 6. ledna 2008]. V Brně: Moravská galerie, 119, [20] s. ISBN 9788070271650.

PETROVÁ, Sylva. 2018. *České sklo*. Druhé revidované, doplněné a rozšířené vydání. Praha: Vysoká škola uměleckoprůmyslová, s. 291-305, 412-413. ISBN 978-80-87989-50-0.

PETROVICKÁ, Dagmar, 2020. Občas mě napadne něco jen tak v noci ve spánku, z ničeho nic se vzbudím a mám nápad... In: PTÁČKOVÁ, Miroslava. *Sklo v hlavní roli*. Ve Zlíně: Univerzita Tomáše Bati, s. 22-35. ISBN 978-80-7454-956-4.

PODZEMNÁ, Alena, 2012. *Historie výroby skla*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, s. 152-153, 167 s. Učební texty Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně

POSPĚCH, Tomáš, ed., 2019. *Role fotografie: rozhovory o různé fotografii*. Praha: Nakladatelství Positif, 151 s. ISBN 978-80-87407-27-1.

PROKOP, Tomáš, 2020. Umění je můj kamarád, mé druhé já. In: PTÁČKOVÁ, Miroslava. *Sklo v hlavní roli*. Ve Zlíně: Univerzita Tomáše Bati, s. 46-58. ISBN 978-80-7454-956-4.

PTÁČKOVÁ, Miroslava, 2020. *Sklo v hlavní roli*. Ve Zlíně: Univerzita Tomáše Bati. ISBN 978-80-7454-956-4.

PTÁČKOVÁ, Miroslava, 2021. *Sklo v hlavní roli: Irena Czepcová, Zdeňka Fusková, Tomáš Krejčí, Zuzana Kubelková, Jakub Petr, Dagmar Petrovická, Vendulka Prchalová, Tomáš Prokop, Barbora Štefánková*. Zlín: Zlínský zámek. 978-80-908072-5-9.

PTÁČKOVÁ, Miroslava, 2022. *Sklo v hlavní roli*. Sklář a keramik: Odborný časopis pro průmysl skla, keramiky a bižuterie. Teplice: Česká sklářská společnost, 2022, 72(1-2), s. 37. ISSN 0037-637X

PRAŽSKÁ GALERIE ČESKÉHO SKLA, 2012. *Stanislav Libensky Award 2012*. In: *Sklář a keramik: odborný recenzovaný časopis pro průmysl skla, keramiky a bižuterie*. Teplice: Česká sklářská společnost, 62(9-10), s. 252. ISSN 0037-637X.

PRAŽSKÁ GALERIE ČESKÉHO SKLA, 2013. *Stanislav Libensky Award popáté*. In: *Sklář a keramik: odborný recenzovaný časopis pro průmysl skla, keramiky a bižuterie*. Teplice: Česká sklářská společnost, 63(9-10), s. 242. ISSN 0037-637X.

PRAŽSKÁ GALERIE ČESKÉHO SKLA, 2015. *Stanislav Libensky Award 2015*. In: *Sklář a keramik: odborný recenzovaný časopis pro průmysl skla, keramiky a bižuterie*. Teplice: Česká sklářská společnost, 65(9-10), s. 229. ISSN 0037-637X.

PREISNER, Pavel, 2021. *Miroslava Ptáčková*. Zlín: Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně, 4/2021, s. 36-37. ISSN: 1212-1398.

PRCHALOVÁ, Vendulka, 2020. *Práce se sklem je skutečná alchymie, tam si nikdy nemůžete být úplně jistí*. In: PTÁČKOVÁ, Miroslava. *Sklo v hlavní roli*. Ve Zlíně: Univerzita Tomáše Bati, s. 100-110. ISBN 978-80-7454-956-4.

RICKE, Helmut, 2007. In: *České sklo 1945–1980: Tvorba v době mizerie a iluzí*. Praha: Uměleckoprůmyslové museum v Praze, s. 9, s. 68. ISBN 978-80-7101-069-2.

RICKE, Helmut (ed.). 2005. *Czech glass, 1945-1980: Design in an Age of Adversity*. Stuttgart: Arnoldsche Verlagsanstalt, 448 s. ISBN 3897902176.

ROSSINI, Pavla, 2009. *Crossing Borders: Sculptural Glass and Paintings by Czech Artists*. Ebeltoft: Glasmuseet Ebeltoft. ISBN 978-87-91179-20-4.

SILBERT, Susie ed., 2019. *New Glass Now (New Glass Review 40)*. New York: The Corning Museum of Glass. ISBN 978-0-87290-218-3.

STRAUSS, Anselm L. a Juliet CORBIN, 1999. *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Brno: Sdružení Podané ruce. SCAN. ISBN 80-85834-60-X.

ŠTEFÁNKOVÁ, Barbora, 2020. Bublínky krásně odrážejí světlo. I vady jsou jedinečné, baví mě nedostatky materiálu. Ty ve skle jsou jeho součástí. In: PTÁČKOVÁ, Miroslava. *Sklo v hlavní roli*. Ve Zlíně: Univerzita Tomáše Bati, s. 74-86. ISBN 978-80-7454-956-4.

REICHEL, Jiří, 2009. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-3006-6.

ŘIHÁČEK, Tomáš, Ivo ČERMÁK a Roman HYTYCH, 2013. *Kvalitativní analýza textů: čtyři přístupy*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-6382-2.

SEKERA, Jan, 1998. In: *Sklo a prostor*. Praha: České muzeum výtvarných umění, s. 9. ISBN 80-7056-065-7.

Sklář a keramik: odborný časopis pro průmysl skla, keramiky a bižuterie. 1954-2021. Teplice: Česká sklářská společnost. ISSN 0037-637X.

STANICKÝ, Petr, 2017. *Jakou roli ve vašem oboru hraje řemeslná práce? Jaké máte zkušenosti s řemeslníky? Řadíte se mezi ně?* Barbora Vrablíková. Material Times. Praha: Material Times, 2, s. 110, ISSN 2464-742X.

STANÍKOVÁ, Olga a Petr STANICKÝ, 2016. *Sklo*. Ve Zlíně: Univerzita Tomáše Bati, Fakulta multimediálních komunikací. ISBN 9788074546280.

STRAUSS, Anselm L. a Juliet CORBIN, 1999. *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Brno: Sdružení Podané ruce. SCAN. ISBN 80-858-3460-X.

STRNADEL, Ondřej, 2017. *Mistr, huť a tvar*. Zuzana Kubelková, Barbora Tydlitátová. Material Times. Praha: Material Times, 2, s. 77, ISSN 2464-742X.

ŠVÁCHA, Rostislav et al., PETRASOVÁ, Taťána, ed., 2017. *Art in the Czech Lands 800-2000*. Přeložil Robin CASSLING, přeložila Barbara DAY, přeložila Vanda KRUTSKY, přeložil Mark NEWKIRK, přeložil Derek PATON, přeložil Peter STEPHENS. Řevnice: Arbor vitae societas. ISBN 978-80-88283-01-0.

TADA, Erika, 2016. In: *Cena Stanislava Libenského 2016*, 2016. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla, s. 16-17. ISBN 978-80-905760-2-5.

TAIT, Hugh (ed.). 2012. *5000 years of glass*. London: The British Museum Press, 280 s. ISBN 9780714150956.

TANGEN, Lene Charlotte, 2015. In: *Cena Stanislava Libenského 2015*, 2015. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla, s. 10. ISBN 978-80-905760-1-8.

THWAITES, Angela. 2011. *Mold making for glass*. London: Bloomsbury, 144 s. ISBN 9781408114339.

VLČEK, Tomáš, 2007. In: *České sklo 1945–1980: Tvorba v době mizerie a iluzí*. Praha: Uměleckoprůmyslové museum v Praze, s.12-13, s. 68. ISBN 978-80-7101-069-2.

VOJTĚCHOVSKÝ, Miroslav, 2016. *Skleněné rozhovory: české umělecké sklo na fotografiích Miroslava Vojtěchovského = Glass dialogues: Czech glass art in photographs by Miroslav Vojtěchovský*. Přeložila Alena FALTÝSKOVÁ. [Praha]: Createam. ISBN 978-80-86801-09-4.

VONDRUŠKA, Vlastimil and Antonín LANGHAMER, 1992. *České sklo: tradice a současnost*. Nový Bor: Crystalex, 192 s.

VOLF, Petr, 2010. *Okamžik rozhodnutí: rozhovory o umění*. České Budějovice: KANT. ISBN 978-80-7437-021-2.

WHITEHOUSE, David. 2012. *Glass: a short history*. London: The British Museum Press in association with The Corning Museum of Glass, Corning, New York, 128 p. ISBN 9780714150864.

YELLE, Richard Wilfred. [2000]. *Glass art: from UrbanGlass*. Atglen: Schiffer Publishing, 320 p. A Schiffer art book. ISBN 0764311166.

ZVELEBILOVÁ, Kateřina, 2016. In: *Svícen, který září i bez svíce*. Material Times. Praha: Material Times, 1(1), s. 76. ISSN 2464-742X.

8.2 Online zdroje

8SMIČKA [online], 2021. Humpolec: Nadační fond 8smička [cit. 2021-03-10]. Dostupné z: <https://8smicka.com/>

BAUEROVÁ, Veronika, 2012. *Cena Stanislava Libenského 2012* [elektronická pošta]. Message to: mirka.mikra@gmail.com. 11. 05. 2012 [cit. 2019-06-24]. Osobní komunikace.

GAJDUŠEK, Jan, 2017. *Za hranou skla: /12. 9. až 5. 11. 2017/ Galerie Tančící dům*. Blok českého skla [online]. Praha: Blok českého skla [cit. 2019-06-29]. Dostupné z: <http://www.blokceskehoskla.com/>

Galerie Kuzebauch. *Galerie Kuzebauch* [online]. Praha: Galerie Kuzebauch [cit. 2021-02-01]. Dostupné z: http://www.galeriekuzebauch.com/cs_CZ/

GLASMUSEET EBELTOFT. *The Young Glass 2017 Prize Winners*. Facebook [online]. [cit. 2020-09-23]. Dostupné z:

<https://www.facebook.com/GlasmuseetEbeltoft/posts/1371691302914016>

GLASS RITUALS: Galerie Kuzebauch představila na přehlídce Collect možnosti současného českého skla, 2019. Material Times [online]. Praha:

Material Times [cit. 2021-03-10]. Dostupné z:

<https://www.materialtimes.com/vsimame-si/glass-rituals-galerie-kuzebauch-predstavila-na-prehlidce-collect-moznosti-soucasneho-ceskeho-skla.html>

Hlaveš, Milan, 2021. *Muzea* [elektronická pošta]. Message to: ptackova.miry@gmail.com. 21. 01. 2021 [cit. 2021-01-31]. Osobní komunikace.

HELLER, Douglas a Katya HELLEROVÁ, 2018. *Výstava Chihuly – Libenský – Brychtová: Sklo a keramika*. Sklo a keramika [online]. [cit. 2020-06-17]. Dostupné též z: <http://www.skloakeramika.cz/aktuality-z-oboru/356-vystava-chihuly-libensky-brychtova.html>

HEUER, Maja, 2016. In: *Cena Stanislava Libenského 2016*, 2016. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla, s. 12-15. ISBN 978-80-905760-2-5

CHIHULY, Dále, 2018. *Dox – Chihuly – Libenský – Brychtová* [online]. Praha: DOX Prague, 2018 [cit. 2019-02-15]. Dostupné též z: <https://www.dox.cz/program/chihuly-libensky-brychtova>

Junior Glass Ways. *Junior Glass Ways: Mezinárodní soutěž sklářských škol* [online]. Sázava [cit. 2020-09-23]. Dostupné z: http://www.juniorglassways.com/?page_id=89

Nadace Josefa Viewegha: Cesty skla. *Cesty skla o.p.s.: Ways of glass* [online]. Sázava [cit. 2021-4-28]. Dostupné z: <http://www.cestyskla.cz/recepce/nadace-josefa-viewegha/>

NOVÝ, Petr, 2021. *Generace Next: Nová vlna českého uměleckého skla*. Material Times [online]. Praha [cit. 2021-4-22]. Dostupné z: <https://www.materialtimes.com/jak-to-vidi/petr-novy-generace-next---nova-vlna-ceskeho-umeleckeho-skla.html?fbclid=IwAR2jLUGUEIvndWrsLtBJO6MielYuCy8PLvz9ppM5XkxwWLB049C4xXCLUvI>

O nás: Materials Times, 2013. *Materials Times* [online]. Praha: Happy Materials [cit. 2021-03-07]. Dostupné z: <https://www.materialtimes.com/o-nas/>

PETROVÁ, Sylva, 2019. *Sylva Petrová s citem pro věc o českém skle* [online]. Praha: Happy Materials, 19. 1. 2019 [cit. 2019-04-15]. Dostupné též z: <https://www.materialtimes.com/ptame-se/sylva-petrova-s-citem-pro-vec-o-ceskem-skle-a-nove-knize.html>

Portheimka: museum skla [online]. Praha: *Portheimka* [cit. 2021-02-01].
Dostupné z: <https://www.museumportheimka.cz/>

Prague Gallery of Czech Glass: O nás. *Prague Gallery of Czech Glass: Official website* [online]. Praha [cit. 2020-7-28]. Dostupné z: <http://prazskagalerie.cz/en/o-nas/>

Profil časopisu Sklář a keramik, 2020. *Sklář a keramik: Odborný časopis pro průmysl skla, keramiky a bižuterie* [online]. Tanvald: Sklář a keramik [cit. 2021-03-07]. Dostupné z: <http://www.sklarakeramik.cz/o-nas/profil/>

Libreto výstavy, 2013. Ptejte se knihovny [online]. Praha: Národní knihovna ČR [cit. 2021-05-13]. Dostupné z: <https://www.ptejteseknihovny.cz/dotazy/libreto-vystavy>

ROSSINI, Pavla, 2009. *Procházka skleněným lesem v Mánesu*. ČT24: Nejdůvěryhodnější zpravodajský web v ČR [online]. Praha: Česká televize [cit. 2020-12-16]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/kultura/1409524-prochazka-sklenenym-lesem-v-manesu>

Sklo a bižuterie ve sbírkách muzeí a galerií ČR, 2017. Czech Glass Competence [online]. Jablonec nad Nisou: Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou [cit. 2021-03-07]. Dostupné z: <https://www.czechglasscompetence.cz/sbirky>

8.3 Dokumentární pořady

BRYCHTOVÁ, Jaroslava. In: *Space of Light: The Glass Creations of Stanislav Libensky and Jaroslava Brychtova* [dokumentární film]. Režie JQr a Jiří MÁLEK. Česko, 2010

8.4 Televizní a rozhlasové vysílání

HLAVEŠ, Milan, 2012. *Unikátní české sklo*. In: Události, komentáře [televizní pořad]. ČT. ČT24 19. 12. 2012. Dostupné též z: <https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1096898594-udalosti-komentare/212411000371219/obsah/236179-unikatni-ceske-sklo>

HLAVEŠ, Milan, 2017. Interview. In: *Host Lucie Výborné* [rozhlasový pořad]. Moderuje Lucie VÝBORNÁ. ČRo 1 Radiožurnál, 21. 12. 2017

HLAVEŠ, Milan, 2018. O současnosti a tradici českého uměleckého sklářství. In: *ArtCafé* [rozhlasový pořad]. Moderuje Tomáš NOVOTNÝ. ČRo Vltava, 26. 9. 2018. Dostupné též z: <https://vltava.rozhlas.cz/sklo-jako-narodni-poklad-nebo-ziva-disciplina-jak-si-vede-nastupujici-generace-7624771>

ROUBÍČEK, René. České umělecké sklo pohledem několika generací. In: *Artmix* [televizní pořad]. ČT. ČT2 13. 9. 2012. Dostupné též z: <https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10123096165-artmix/212562229000007/obsah/219110-vse-nejlepsi>

VESELÝ Marek. O současnosti a tradici českého uměleckého sklářství. In: *ArtCafé* [rozhlasový pořad]. Moderuje Tomáš NOVOTNÝ. ČRo Vltava, 26. 9. 2018. Dostupné též z: <https://vltava.rozhlas.cz/sklo-jako-narodni-poklad-nebo-ziva-disciplina-jak-si-vede-nastupujici-generace-7624771>

9 PŘÍLOHY

9.1 Základní matrice otázek polostrukturovaných rozhovorů

Základní otázka k rozmluvení:

Jaké jste měl/a životní předpoklady ke sklářské tvorbě, pocházíte ze sklářské / umělecké rodiny?

Tvůrčí podněty, přístup, tvorba:

Jak jste se dostal/a k práci se sklem, co bylo hlavním impulzem?

Co nebo kdo vás nejvíce ovlivňuje v tvorbě?

Co je pro vás nejdůležitější, když pracujete se sklem?

Co pro vás znamená experimentální přístup ve vaší tvorbě, jak se projevuje? Jaké materiály používáte?

Jak se v průběhu tvorby mění váš záměr a hraje tam roli i náhoda?

Kde hledáte tvůrčí inspiraci? A když nápady nepřicházejí?

Jak postupujete při realizaci projektu?

Je něco z toho automatického?

Jak jste dospěla k tématu, se kterým pracujete? Budete se mu nadále věnovat nebo už vaše kroky směřují k něčemu jinému?

Na jakém projektu nyní pracujete? Můžete to, prosím, popsat blíže?

Ve vaší tvorbě se objevuje xy, je to pro vás charakteristické / co je pro vás charakteristické?

Výstavy, soutěže, prezentace autora:

Co pro vás znamenají sklářské soutěže – otevírají „dveře“ (nové možnosti)?

Co vám přinesla účast v soutěži SLA a jak vnímáte její vývoj?

Když plánujete výstavu, oslovíte přímo galerii nebo spíše přichází nabídky od kurátorů a galerií?

Jak vnímáte portfolio – je to důležitá věc v prezentaci umělce?

Považujete tištěný formát portfolio za přežitek? Preferujete nyní online prezentace ve formě webu, soc. sítích, blogu aj.?

Může špatná online forma prezentace negativně ovlivnit rozhodnutí kurátora nebo komise?

Cíle, omezení a úspěchy:

Jaké máte cíle? Čeho chcete dosáhnout?

Co je pro vás motivací a co vás při práci nejvíce omezuje?

Který okamžik ve své tvorbě považujete za zlomový? A co je pro vás největším úspěchem, čeho si nejvíce vážíte?

Technologické možnosti, zázemí:

Zůstávají podle vás mladí skláři (do 35 let) věrni oboru nebo postupně prolínají ve své tvorbě různé obory i nová média?

Pro práci se sklem je důležité i zázemí. Jaké zázemí využíváte pro realizaci svých projektů, máte vlastní?

Co pro vás znamenají digitální technologie (3D tisk, laser, vodní paprsek aj.) – používáte některé z nich? Myslíte, že mohou digitální technologie obohatit potenciál českého skla?

Je pro vás, sklářského výtvarníka, důležitá nezávislost (i na úkor možné finanční nejistoty a pracovního vyčerpání)?

V případě zaměstnaného umělce: Jste zaměstnaná/ný. Je pro vás náročné nyní skloubit práci, tvorbu a další povinnosti?

Tvoříte v takovém rozsahu, jak byste si představoval/a?

Osobní pohled na autorskou tvorbu:

Je těžké se v oblasti autorské sklářské tvorby prosadit?

Vnímáte, jestli se vaše postavení v oblasti uměleckého skla v průběhu vašeho života / tvorby mění? Z čeho ta případná změna pramení?

Do svých děl vkládáte velkou invenci. Měl/a jste to tak už od počátku nebo se rozvíjí tento vklad s každým dalším projektem?

Jaká je nyní v oblasti českého autorského skla podle vás převládající tendence?

Jak se obecně proměňuje přístup mladých sklářů k autorskému sklu?

Závěr:

Má české sklo svou charakteristiku, oproti zahraničnímu? Jakou?

A v čem spatřujete budoucí potenciál českého skla?

10 ODBORNÝ ŽIVOTOPIS AUTORKY, UMĚLECKÁ A PUBLIKAČNÍ ČINNOST

MgA. Miroslava Ptáčková

*13. 5. 1990, Zlín (roz. Kupčíková)

www.ptackovamiroslava.com

Vzdělání:

2015 – doposud: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně – Fakulta multimediálních komunikací, doktorské studium: Ateliér Design skla

2009-2014: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně – Fakulta multimediálních komunikací, bakalářské a magisterské studium: Ateliér Design skla

2005-2019: Střední umělecko-průmyslová škola Uherské Hradiště – Kamenosochařství – Kamenosochařská tvorba

Samostatné výstavy:

2021/2022 Skrze vrstvy, Výstavní sály Hedvika, Zlín

2020 V krajině světla, Galerie Jiřího Jílka, Šumperk

2020 Průhledy krajin, Centrum současného sklářského umění – Galerie Huť František, Sázava

2020 Private Room, Galerie Komnata, Zlín

2019 Coming Night, Velvyslanectví Švýcarské konfederace v České republice, Praha

2018 Prostupy, Optika Zdeněk Mezírka, Zlín

2015 Na hraně, Pražská galerie českého skla, Praha

2014 Pneuma, Galerie Garáž, Zlín

Skupinové výstavy:

2022 Vybrána pro Elizabeth R. Raphael Founder's Prize, Pittsburgh Center for Contemporary Craft (USA)

2022 Selected Works from the Collection of the International Biennale of Glass, UniArt Gallery, Sofie (BG)

2022 Biennale Milano Vetro-35, Castello Sforzesco, Comune di Milano, Milan (IT)

2021 International Biennale of Glass 2021, National Gallery – Kvadrat 500, Sofie (BG)

2021 Objekt 04 – přehlídka umění a designu, areál TOMA, Otrokovice

2021 Okem prstenu, dům U Zlatého prstenu – Muzeum hlavního města Prahy

2020 +-Monochrom – Pocta vzájemnosti, Galerie Václava Chada, Zlín

2020 Design.s 2020 – Mezinárodní bienále studentského designu, Technické muzeum v Brně

2019 Kolabo, Fakulta architektury STU, Bratislava (SK)

2019 Řemeslo & umění ve skle Nový Bor, Sklářské muzeum Nový Bor

2018 Průzkumy bydlení, G18, Zlín

2017 Pod Jedličkou, Galéria NOVA, Bratislava (SK)

2017 Cena Galérie NOVA: Sklo 2016, Galéria NOVA, Bratislava (SK)

2016 Cena Rudolfa Schlattauera, Galerie Sýpka, Valašské Meziříčí

2016 Řemeslo & umění ve skle Nový Bor, Sklářské muzeum Nový Bor

2016 Design.s 2016 – Mezinárodní bienále studentského designu, Technické muzeum v Brně

2015 Consequence of view, Galerie No Smoking, Francie (FR) International Biennial of Glass Strasbourg

2015 Frágil, Contemporary Glass Art Museum of Alcorón, Španělsko (ES)

2015 Jiný pohled, Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně

2015 Jiný pohled, Galerie Sýpka, Valašské Meziříčí

2014 Stanislav Libensky Award 2014, Tančící dům, Praha
2014 Magické působení, Galerie Bernarda Bolzana, Těchobuz
2014 New G(o)ods!, Kunsthaus Graz, Austria (AT) – Mnichov (DE)
2014 Design.s – Mezinárodní bienále studentského designu, Technické muzeum v Brně
2014 Sanssouci Junior Glass Match, Spa Resort Sanssouci, Karlovy Vary
2013 When Prague Meets Shanghai, Shanghai Museum of Glass, China (CHN)
2013 When Prague Meets Shanghai, DOX – Centrum současného umění, Praha
2013 Výstava, Galerie Jána Koniarka, Synagóga – Centrum současného umění, Trnava (SK)
2013 Bite Me Milan, České centrum, Milano (IT)
2013 Na Punk, Dům umění města Brna, Brno
2013 Z bodu A do bodu B, Městské divadlo, Zlín
2012 Stanislav Libensky Award 2012, Klášter sv. Jiří na Pražském hradě, Praha
2012 12. umělecký festival skla, Karlovy Vary
2012 Výstava obrazů spojených se sbírkou, Brno
2012 Křehké sklo + Dobrá paštika, Photogether, Zlín
2011 Tři České zdroje pro současné sklo, Glasmuseum Lette (Alter Hof Herding), Coesfeld (DE)
2011 Percipio výstava, Velké kino, Zlín
2011 Sklo nám není cizí, Kongresové centrum, Zlín
2011 Sklo v prostoru, Photogether, Zlín

Zastoupení v institucionálních sbírkách:

Glasmuseum Lette, Coesfeld (DE)
International Biennale of Glass (BG)
Pražská galerie českého skla, Praha
Sklářské muzeum Nový Bor, Nový Bor
Soukromé sbírky

Realizace:

2017 – doposud The Main Prize for the Top Film of the Zlín Dog, Mezinárodní festival filmů pro děti a mládež, Zlín

2017, 2018 Medaile pro Festivalový půlmaraton Monet + Zlín – ženy

2017 ECFA Award 2017, Best European Film for Children

2014 Výroční láhev pro Pilsner Urquell

Ocenění:

2021 2. místo – soutěž Okem prstenu, dílo inspirované domem U Zlatého prstenu, Praha – kresba

2020 1. místo za Českou republiku: ocenění od Katarzyna Kozyra Foundation (PL), ve spolupráci s MeetFactory (CZ), Easttopics (HU) and Björnsonova (SK), v projektu online platformy Secondary Archive, udílené umělkyním narozeným po roce 1989 ze zemí Visegrádské čtyřky (V4)

2019 2. místo v produktové soutěži Kolabo (Bratislava, SK) – lampa Moon

2018 Návrh na ozdobu na lampu veřejného osvětlení a dekor do převěsu mezi domy MK Mont Illuminations (Speciální cena – skicovné)

2014 1. místo – návrh výroční láhve pro Pilsner Urquell

Projekty:

2014 – doposud Zlín Design Market, Zlín

Symposium:

2012 The Colours of the Day and Night, Apolonia, Sozopol (BG)

Ostatní:

Project Globe, Environmental Protection, 2001-2005

Project Socrates (Comenius 1), Art in Nature, 2005, Finland (FI)

Kurátorská činnost:

- 2022 Jiřina Doubnerová – Cesty domů, Galerie Václava Chada, Zlín
- 2021 Sklo v hlavní roli – Irena Czepcová, Zdeňka Fusková, Tomáš Krejčí, Zuzana Kubelková, Jakub Petr, Dagmar Petrovická, Vendulka Prchalová, Tomáš Prokop, Barbora Štefánková, Galerie Václava Chada, Zlín
- 2021 Michal Křížka – Allegro Moderato, Výstavní sály Hedvika, Zlín
- 2021 Pavel Preisner – Krása bude divná nebo nebude vůbec, Galerie Václava Chada, Zlín
- 2020 +-Monochrom – Pocta vzájemnosti, Galerie Václava Chada, Zlín
- 2019 Patrik Hábl – S/M/L/XL, Galerie Václava Chada, Zlín
- 2019 Ivan Soeldner – Fotograf | filmař | novinář, Kulturní institut Alternativa, Zlín
- 2018 Jindřich Štreit a jeho studenti Ivana Šestáková, Petra Ocelková, Dominik Bachůrek – Nechci tě ztratit, Galerie Václava Chada, Zlín
- 2018 Petr Nikl – Opice, Galerie Václava Chada, Zlín
- 2018 Zdeněk Tománek – Výpěstky, Galerie Václava Chada, Zlín
- 2017 Miroslav Šimorda – Imprese, Galerie Václava Chada, Zlín
- 2016 Marian Volráb – Temnota ve skle – světlo v obrazech, Galerie Václava Chada, Zlín
- 2015 Adolf Born – Dialogy, Galerie Václava Chada, Zlín
- 2015 Malý princ – Stovky jazyků, jeden příběh, Galerie Václava Chada, Zlín

Publikační činnost:

PTÁČKOVÁ, Miroslava, 2022. *Jiřina Doubnerová – Cesty domů*. Zlín: Zlínský zámek. 978-80-908072-7-3.

PTÁČKOVÁ, Miroslava. *Sklo v hlavní roli*. Sklář a keramik: Odborný časopis pro průmysl skla, keramiky a bižuterie. Teplice: Česká sklářská společnost, 2022, 72(1-2), s. 37. ISSN 0037-637X.

PTÁČKOVÁ, Miroslava, 2022. *Zlín Design Market 2022*. Zlín: Zlínský zámek. 978-80-908072-6-6 (e-verze)

PTÁČKOVÁ, Miroslava, 2022. *Zlín Design Market 2022*. Zlín: Zlínský zámek. 978-80-908072-4-2.

PTÁČKOVÁ, Miroslava, 2021. *Sklo v hlavní roli: Irena Czepcová, Zdeňka Fusková, Tomáš Krejčí, Zuzana Kubelková, Jakub Petr, Dagmar Petrovická, Vendulka Prchalová, Tomáš Prokop, Barbora Štefánková*. Zlín: Zlínský zámek. 978-80-908072-5-9.

PTÁČKOVÁ, Miroslava, 2021. *Zlín Design Market 2021*. Zlín: Zlínský zámek. 978-80-908072-3-5.

PTÁČKOVÁ, Miroslava, 2021. *Pavel Preisner: Krása bude divná nebo nebude vůbec*. Zlín: Zlínský zámek. ISBN 978-80-908072-1-1.

PTÁČKOVÁ, Miroslava, 2020. *Sklo v hlavní roli*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. ISBN 978-80-7454-956-4.

PTÁČKOVÁ, Miroslava, 2019. *Zlín Design Market 2019*. Zlín: Zlínský zámek. ISBN 978-80-907467-4-9.

PTÁČKOVÁ, Miroslava, 2019. *Zlín Design Market 2019*. Zlín: Zlínský zámek. ISBN: 978-80-907467-5-6. (e-verze)

PTÁČKOVÁ, Miroslava, HÁBL, Patrik, 2019. *Patrik Hábl: S/M/L/XL*. Zlín: Zlínský zámek. ISBN 978-80-907467-6-3

PTÁČKOVÁ, Miroslava, 2018. *Zlín Design Market 2018*. Zlín: Zlínský zámek. ISBN 978-80-907038-9-6.

PTÁČKOVÁ, Miroslava, 2018. *Jindřich Štreit a jeho studenti Ivana Šestáková, Petra Ocelková, Dominik Bachůrek: Nechci tě ztratit*. Zlín: Zlínský zámek. ISBN 978-80-907038-8-9

KUPČÍKOVÁ, Miroslava, 2018. *Zdeněk Tománek: Výpěstky*. Zlín: Zlínský zámek. ISBN 978-80-907038-7-2

KUPČÍKOVÁ, Miroslava, 2017. In: *Zlín Design Market*. Zlín: Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně. ISSN: 1212-1398, s. 46-47

KUPČÍKOVÁ, Miroslava, 2017. *Zlín Design Market 2017*. Zlín: Zlínský zámek. ISBN 978-80-907038-0-3.

- KUPČÍKOVÁ, Miroslava, 2017. *Miroslav Šimorda: Cesta grafika a malíře*. Zlín: Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně. ISSN: 1212-1398
- KUPČÍKOVÁ, Miroslava, 2017. *Miroslav Šimorda: Imprese*. Zlín: Zlínský zámek. ISBN 978-80-906382-6-6.
- KUPČÍKOVÁ, Miroslava. *Marian Volráb: Temnota ve skle – světlo v obrazech*. Sklář a keramik: Odborný časopis pro průmysl skla, keramiky a bižuterie. Teplice: Česká sklářská společnost, 2016, 67(3-4), s. 87-88. ISSN 037-637X.
- KUPČÍKOVÁ, Miroslava, 2016. *Marian Volráb: Temnota ve skle – světlo v obrazech*. Zlín: Zlínský zámek, 8 s. ISBN 978-80-906382-0-4.
- KUPČÍKOVÁ, Miroslava, 2016. *Zlín Design Market 2016*. Zlín: Zlínský zámek. ISBN 978-80-906382-4-2.
- KUPČÍKOVÁ, Miroslava a Martina DLABAJOVÁ, 2016. *Malý princ: Stovky jazyků, jeden příběh*. Zlín: Zlínský zámek.

MgA. Miroslava Ptáčková, Ph.D.

**Sklo jako reflexe vnějšího a vnitřního prostoru
– vývoj a analýza současných tendencí
sklářského umění**

Glass as a Reflection of External and Internal space – Development
and Analysis of Contemporary Tendencies
in Glass Art

Teze disertační práce

Vydala Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
nám. T. G. Masaryka 5555, 760 01 Zlín

Náklad: vyšlo elektroniky

Sazba: MgA. Miroslava Ptáčková, Ph.D.

Publikace neprošla jazykovou ani redakční úpravou.

Rok vydání 2022

Pořadí vydání: První

ISBN 978-80-7678-112-2

